ЎЗБЕКИСТОН ПАХТАСИ 4.000.000 ТОННАГА ЕТДИ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. ◆ № 192 (7933). ◆ 14 октябрь, 1982 йил ◆ ПАЙШАНБА ● Баҳоси 3 тийин.

ИККИ РАЙОН РАПОРТИ

ҒАЛАБА

КПСС XXVI съезди қарорларини ҳаётга татбиқ этиш йўлида қизғин меҳнат қилаётган Ғалаба райони пахтакорлари ҳам ғалаба рапортига имзо чекдилар. Тайёрлов пунктларига 57 минг тонна «оқ олтин» етказиб берилиб, йиллик пахта топшириш плани 12 октябрда муддатидан илгари бажарилди. Ҳосилнинг 92 проценти машиналарда терилди. 72 процент «оқ олтин» биринчи сортларга топширилди. Бу меҳнат ғалабасига барча хўжаликлар муносиб ҳисса қўшдилар. Айниқса, «Ленинград», «Победа», Энгельс номли, «Заря коммунизма» колхозлари, Волков номли, «Коммунизм» совхозларининг коллективлари фидокорона меҳнат қилиб, пахта тайёрлаш планларини анча ошириб бажардилар. Ҳар гектаридан 38—42 центнердан пахта топширдилар.

«Ленинград» колхозидан Ускенбой Ваҳобов, Абил Бейсенов, «Победа» колхозидан Пётр Дмитриевич Ким, «Заря коммунизма» колхозидан Ким Андрей, Балаим Аҳмедова, «Коммунизм» совхозидан Турди Қосимова ва Малик Мирзаев ўртоқлар бошлиқ пахтачилик бригадалари коллективлари зарбдорчасига меҳнат қилиб, биринчилар қаторида планларини бажардилар, райониинг меҳнат ғалабасига муносиб ҳисса қўшдилар. Бу коллективларда ҳосилдорлик 38—47 центнерга етди.

«Зангори кема» капитанлари С. Худойберганов, Қ. Туробов, У. Нишонов, Х. Мухторов, Х. Геннадий, И. Айвазов сингари ўртоқлар шу кунгача 130—260 тоннадан «оқ олтин» териб топширдилар.

Далаларда ҳали ҳосил мўл. Ғалабаликлар ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, райониинг ялпи «оқ олтин» хирмонини 66 минг тоннага етказиш, ҳосилдорликни 43 центнерга олиб чиқиш учун қизғин курашмоқдалар.

ПИСКЕНТ

Ҳар бир қулай фурсатдан шунингдек, техника воситаларидан унумли фойдаланган пискентлик пахтакорлар ҳам ғалаба манзилига етиб келдилар. Давлат қабул пунктларига 43 минг 730 тонна «оқ олтин» етказиб берилиб, йиллик план муддатидан илгари адо этилди. Бу ҳосилнинг 88 проценти «зангори кема»ларда териб олинди.

Юбилей йили меҳнат вахтасида туриб иш олиб борган Свердлов номли, «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги», Тельман номли ва «Гулистон» колхозларининг деҳқонлари бу ғалабага, айниқса, салмоқли ҳисса қўшдилар.

Илғорлар тажрибасини кенг қўллаб, агротехника фани ютуқларидан оқилона фойдаланган кўпгина бригадалар бу йилги қийин шароитда ҳам юқори кўрсаткичларга эришишга муваффақ бўлдилар. Свердлов номли колхоздан Ж. Деҳқонов, Д. Гулматов, «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхозидан К. Хўжабоев, Ф. Аҳмедов, Тельман номли колхоздан А. Ашуров, Қ. Исмсатов, «Гулистон» колхозидан Б. Мадалиев ўртоқлар бошлиқ бригадаларда ҳосилдорлик 40—45 центнерни ташкил этди.

Механизаторлар бу йил ҳам қаҳрамонона меҳнат намуналарини намойиш этдилар. Райониинг Қ. Асқаров, Ж. Мўминов, Н. Холбеков, Н. Пўлатов, З. Қамбаров сингари механик-ҳайдовчилари ҳозиргача 200—260 тоннадан пахта териб топширдилар.

Улкан «оқ олтин» хирмони учун кураш қизғин давом этмоқда. Пискентликлар бу йил ялпи ҳосилни 55 минг тоннага етказиш учун далаларда йиғим-терим ишлари суръатини бўшаштирмаётирлар.

КРЕМЛДА МУЗОКАРАЛАР

12 октябрь куни Кремлда Совет—Эфиопия музокаралари бўлиб ўтди.

Музокараларни: Совет томонидан — КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Мудофаа министри Д. Ф. Устинов, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. У. Черненко, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев, СССР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари И. В. Архипов;

Эфиопия томонидан — Социалистик Эфиопия муваққат ҳарбий маъмурий кенгашининг (МҲМК) раиси, Эфиопия меҳнаткашлар партиясини тузиш комиссиясининг (ЭМПТК) раиси Менгисту Хайле Мариам, МҲМК доимий комиссияси ҳамда ЭМПТК ижроия комитетининг аъзоси, ЭМПТК Марказий Комитети халқаро бўлимининг мудири Берхану Байе, МҲМК доимий комиссияси ва ЭМПТК ижроия комитетининг аъзоси, тараққиёт ва марказий плаклаштириш умуммиллий революцион кампаниясини ўтказиш олий кенгаши раисининг ўринбосари Аддис Тедла, ЭМПТК Марказий Комитетининг аъзоси, жамоат ва давлат хавфсизлиги министри Тесфайе Вольдеселассие олиб бордилар.

Дўстлик ва ҳамжиҳатлик вазиятида ўтган музокараларда инон—ишонч билан йўғрилган нафли фикрлашиб олиш практикасидан мамнуният изҳор этилди. Бундай фикрлашувлар томонларнинг иккала давлат манфаатларига дахлдор воқеалар хусусида бир-бирларини хабардор қилиб туришларига имкон беради, биргаликдаги позицияларни ишлаб чиқишга қулайлик туғдиради.

Л. И. Брежнев КПССнинг XXVI съезди тасдиқлаган мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантириш катта программасини, Совет Иттифоқи меҳнаткашлари қандай бажараётганликлари тўғрисида, КПСС ва Совет ҳукумати муҳим халқаро проблемаларни ҳал этишга конструктив ёндошаётганлиги тўғрисида ахборот берди. Совет Иттифоқи тинчлик сиёсатини ўтказмоқда, унинг ҳарбий соҳада қилаётган ишлари фақат мудофаа мақсадларига бўйсундирилган, деб таъкидлади Л. И. Брежнев.

Менгисту Хайле Мариам МҲМК ҳамда ЭМПТКнинг Эфиопияда революцион ўзгаришларни амалга ошириш борасидаги иши тўғрисида, шунингдек улар Эфиопия халқининг тинч ҳаёти ва меҳнатини таъминлашга, мамлакатнинг миллий суверенитети ва территориал бутунлигини ҳимоя этишга қаратилган ташқи сиёсат доирасида ҳал этаётган вазифалар тўғрисида гапириб берди.

Л. И. Брежнев ва Менгисту Хайле Мариам Совет—Эфиопия дўстона муносабатлари юксалиб бораётганлигини қайд этдилар. Икки мамлакат ўртасидаги ҳамкорлик тобора чуқур ва хилма-хил бўлиб бормоқда, икки томонлама битим ва аҳдлашувлар изчиллик билан амалга ошириб борилмоқда. Совет томони Эфиопия раҳбарларининг Социалистик Эфиопия бугуни ва эртаси учун ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлган миллий экономикани юксалтириш борасида қилаётган куч-ғайратларига тушуниб қараётганлигини изҳор этди.

Менгисту Хайле Мариам Эфиопияга ҳар томонлама интернационалистик ёрдам ва мадад бераётганлиги учун СССР ҳукумати ва совет халқига Эфиопия халқи номидан чуқур миннатдорчилик изҳор этди.

КПСС билан ЭМПТК ўртасида мустаҳкамланиб бораётган алоқалар Совет—Эфиопия ҳар томонлама ҳамкорлигини ривожлантиришда муҳим роль ўйнамоқда. Менгисту Хайле Мариам Эфиопия меҳнаткашлар партиясини тузиш борасида қўйилаётган конкрет қадамлар тўғрисида гапирди.

Халқаро проблемаларни кўриб чиқиш ҳозирги замоннинг туб масалалари юзасидан Совет Иттифоқи ва Социалистик Эфиопиянинг қарашлари муштараклигини тасдиқлади. Жаҳондаги ҳозирги кескин вазият АҚШ ва иттифоқчиларининг агрессив ҳаракатлари сабабли, уларнинг сиёсатда куч ва тазйиқ кўрсатишдан қўпол суратда фойдаланиш йўлини тутганлиги сабабли вужудга келаётганлиги қайд этилди. Бу ҳаракатларнинг тиғи социализм, шунингдек ривожланаётган мамлакатлар дунёсига, биринчи навбатда капиталистик тараққиёт йўлидан боришни, империалистик монополияларнинг эксплуатация объекти бўлишни хоҳламаётган мамлакатларга қарши қаратилган.

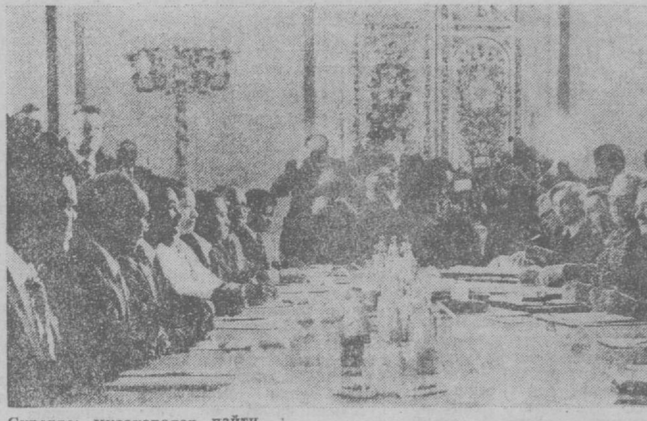

Суратда: музокаралар пайти.

Икки мамлакат раҳбарлари Яқин Шарқ ва Ўрта Шарқда, Лотин Америкаси, Африка ва Осиёда қонли можаролар чиқараётган империализм, реакция ва янги мустамлакачиликнинг халққа қарши йўлига барча тинчликсевар мамлакатлар ва халқларнинг бирлиги ва бирдамлигини, уларнинг ядро фалокатининг олдини олиш, ўзларининг қонуний манфаатлари ва ҳуқуқларини ҳимоя этиш истакларини қарши қўйиш зарур деган қатъий ишонч билдирдилар.

Музокараларда Африкадаги ишларнинг аҳволига катта ўрин берилди.

Музокараларнинг қатнашчилари Африка мугузида ички ишларга аралашмаслик, территория даъволаридан воз кечиш, низоли масалаларни сиёсий воситалар билан бартараф этишга тайёр туриш мажбуриятларини ўз ичига олувчи ҳаммага маълум принциплар асосида яхши қўшничилик ва ҳамжиҳатлик вазиятини вужудга келтириш изчил йўлида эканликларини табрикладилар.

Иккала томон қитъанинг жанубидаги аҳволдан жиддий ташвишда эканлигини изҳор этди, ҳамда БМТнинг Намибия мустақиллигига, Жанубий Африка Республикасининг ирқчи режими уни қонунга хилоф равишда оккупация этиб туришини тўхтатишга тааллуқли қарорлари тўла ҳажмда ҳеч кечиктирмай амалга оширилмоғи зарурлиги таъкидланди. Ангола Халқ Республикаси ва Мозамбик Халқ Республикаси билан, Жанубий Африка режимининг агрессия ҳаракатларига дучор бўлаётган Африкадаги бошқа давлатлар билан, шунингдек Жанубий Африка халқининг ирқий зулм ва шармандали апартеид системасига қарши кураши билан бирдамлик таъкидланди.

Л. И. Брежнев ва Менгисту Хайле Мариам империалистик доираларнинг Африкадаги мамлакатларни бир-биридан ажратиб юборишга уринишларини қораладилар. Қитъа мустақил мамлакатларининг туб манфаатларини ҳимоя қилишга даъват этилган коллектив орган сифатида Африка бирлиги ташкилотини мустаҳкамлаш, у билан ҳамкорлик қилиш —янги мустамлакачилик, ирқчилар ва уларнинг ҳомийлари хатарли кирдикорларини барбод этувчи муҳим заминдир.

Музокараларда Исроилнинг Ливанга қилган ҳужуми, у ерда агрессор АҚШнинг йўл қўйиб бериши орқасида Фаластин ва Ливан халқларига қарши қилган вахшийликлар қатъий қораланди.

Совет Иттифоқи ва Социалистик Эфиопия Яқин Шарқдаги аҳволни ҳақиқий бартараф этиш иши, аввало, Исроил босиб олган ҳамма араб территорияларидан унинг қўшинлари олиб чиқиб кетилишини ҳамда Фаластин араб халқининг қонуний ҳуқуқлари таъминланишини, шу жумладан унинг ўз мустақил давлатини тузиш ҳуқуқи эътироф этилишини тақозо қилишига аминдирлар.

АҚШнинг Ҳинд океанидаги хатарли ҳарбий ҳаракатларидан ташвишланиш изҳор этилди, бу ҳаракатлар тинчлик ва халқаро хавфсизликка жиддий хатар солади. Музокараларнинг қатнашчилари соҳил бўйи мамлакатларининг Ҳинд океанини тинчлик зонасига айлантириш тўғрисидаги таклифларини қўллаб-қувватладилар ва БМТ қарорларига мувофиқ Ҳинд океанига бағишланган халқаро конференция ўтказиш муҳимлигини уқтирдилар.

Менгисту Хайле Мариам ССР Иттифоқи ташкил этилганлигининг яқинлашиб келаётган 60 йиллик юбилейи муносабати билан МҲМК ва ЭМПТК номидан, Эфиопия халқи номидан Л. И. Брежневга, КПСС Марказий Комитетига, Совет ҳукумати ва барча совет халқига самимий қутловлар ҳамда коммунистик жамият қуришда янги-янги муваффақиятлар тилади.

(ТАСС).

СОВЕТ—ЭФИОПИЯ БИТИМИ ИМЗОЛАНДИ

12 октябрь куни Катта Кремль саройида Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан Эфиопия меҳнаткашлар партиясини тузиш ташкилот комиссияси ўртасида ҳамкорлик тўғрисидаги битим имзоланди.

Битимни:

КПСС номидан — КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев;

ЭМПТК номидан — Эфиопия муваққат ҳарбий маъмурий кенгаши (МҲМК) раиси ва Эфиопия меҳнаткашлар партиясини тузиш комиссияси (ЭМПТК) раиси Менгисту Хайле Мариам имзоладилар.

Ҳужжатни имзолаш чоғида:

Совет томонидан — А. А. Громико, Д. Ф. Устинов, К. У. Черненко, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев ўртоқлар, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети раисларининг ўринбосарлари, СССР Олий Совети палаталарининг раислари, СССР министрлари, СССР давлат комитетларининг раислари, бошқа расмий кишилар;

Эфиопия томонидан — МҲМК доимий комитетининг аъзоси, ЭМПТК ижроия комитетининг аъзоси Берхану Байе, МҲМК доимий комитетининг аъзоси, ЭМПТК ижроия комитетининг аъзоси Аддис Тедла, ЭМПТК Марказий Комитетининг аъзолари Тесфайе Вольде Селассие, Алему Абебе, Фасика Сиделиль, Сейом Мекконен, Несибу Тайе, Менгисту Гемечу, бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

(ТАСС).

Суратда: ҳужжатларни имзолаш пайти.

С. Гурарий фотолари («Труд»)

ҲИССАМИЗ КАТТА БЎЛАДИ

КОЛХОЗИМИЗ деҳқонлари юбилей йилида далаларда мўл ҳосил етиштирдилар. Эл олдида берилган ваъданинг устидан чиқиш учун баҳор ва ёз бўйи реза-реза пешона тери тўкилди. Қувонч билан айтиш керакки, қилинган меҳнатлар ўз самарасини кўрсатди. Бугунги кунда колхозимиз далаларида «оқ олтин» йиғим-терими қизғин давом этяпти. Марра сари кундан-кунга яқинлашиб бораётган деҳқонларимиз суръатни бир дам ҳам сусайтиришмаяпти. Кунига йиллик планнинг 6—7 проценти миқдорида пахта тайёрланмоқда.

Бундай юқори суръатга машиналар туфайли эришилмоқда, албатта. Хўжалигимизда ҳар йили ҳам йиғим-терим даврида мавжуд машина-механизмлардан юксак унум билан фойдаланилади. Бу биринчидан, даладаги «оқ олтин»ни қисқа муддатларда йиғиб-териб олиш имконини берса, иккинчидан маҳсулот таннархини арзонлаштиради. Ўрни келганда шуни алоҳида айтиб ўтиш керакки, баъзи хўжаликларда йиғим-терим техникаси кўп бўлгани ҳолда улардан самарали фойдаланилмайди. Машиналар иш унумдорлиги ниҳоятда паст бўлади. Биз эса ҳар бир терим агрегатининг унумдорлигини камида 130—150 тонна бўлишига эришамиз. Бунинг учун эса машина-механизмларни сифатли ремонт қилишга алоҳида аҳамият берилади. Натижада, агрегатнинг ўртача иш унумдорлиги айни ҳозирги долзарб кунларда 10—12 тоннани ташкил этмоқда.

Илғор механизаторларимиздан Абдувоҳид Қулбоев ва Меҳаддин Чехладзелар ҳозиргача 125— 130 тоннадан «оқ олтин» теришди. Мени ўзим эса ўн иш кунида агрегат бункеридан 132 тонна «оқ олтин» тўкдим. Бу мажбуриятдагидан 12 тонна кўпдир.

Юқорида айтганимдек ҳосилнинг асосий қисми «пўлат этаклар»дан тўкилмоқда. Демак, унинг сифати ана шу «зангори кема»лар барча механизмларининг қай даражада ишга шайлигига боғлиқдир. Бу борада ҳам хўжалигимизда ибратли тадбир амалга оширилмоқда.

Механизаторга ҳақ тўлашдан олдин у терган карта махсус комиссия томонидан текшириб қабул қилинади. Агарда механик-ҳайдовчи агрегат шпинделларини тўғри созламасдан пахтанинг кўп тўкилишига йўл қўйган бўлса унга нормадагидан кам ҳақ тўланади. Аксинча, «зангори кема» капитани масъулиятни ҳис қилган ҳолда иш тутиб, юқори натижага эришган бўлса унга рағбатлантирилган ҳақ тўлаб борилади.

СССРнинг шонли 60 йиллик тўйини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олишга аҳд қилган барча деҳқонларимиз долзарб кунларнинг олтинга тенг дақиқаларидан янада самарали фойдаланиб, пахта йиғим-теримини қисқа муддатларда туғаллайдилар.

А. УСМОНОВ,

Ўрта Чирчиқ районидаги «Ленин йўли» колхозининг механик-ҳайдовчиси.

ОБЛАСТЬ МАТБУОТ МАРКАЗИ ХАБАР ҚИЛАДИ

МАЖБУРИЯТ БАЖАРИЛДИ

● БЎКА. Ильич номли колхознинг Озод Абдувалиев бошлиқ бригадаси аъзолари мавжуд 68 гектар пахта майдонидан 41 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олиб, зиммага олинган юксак социалистик мажбуриятларини ортиғи билан бажаришди. Бу марранинг эгалланишида механик-ҳайдовчи Саъдулла Абдувалиевнинг ҳиссаси катта бўлди. У «зангори кема» бункеридан 160 тоннадан зиёд пахта тўкди. Бригада аъзолари ҳозирда ҳосилдорликни 45 центнерданга етказиш учун курашни авж олдиришган.

● «Коммунизм» колхози механик-ҳайдовчиси Жалғас Болатоев юбилей йилида 320 тонна пахта териш мажбуриятини олган эди. Унинг шу кунгача уйган хирмони 350 тоннадан ошди. Шунингдек, хўжалик «пўлат от» суворийси О. Ҳасанов ҳам «зангори кема» бункеридан 200 тонна пахта тўкиб, зиммасига олган социалистик мажбуриятини шараф билан уддалади.

● ЯНГИЙЎЛ. Ленин номли колхознинг Жалил Абдутолипов бошлиқ бригадаси заршунослари шу кунгача давлатга пландаги 181 тонна ўрнига 210 тонна пахта топшириб, социалистик мажбуриятларини уддалашди. Умумий ҳосилдорлик 38,2 центнерданга тўғри келди. Бригада аъзолари шу кунларда 45 центнерлик маррани кўзлаб меҳнат қилишяпти.

КЎМАКДОШЛАР

● Ҳ. ТУРСУНҚУЛОВ номли колхозда Янгийўл медицина билим юртининг 700 дан зиёд талабаси кунига 20 тоннадан пахта термоқда. Билим юрти ўқувчиларининг шу кунгача уйган хирмони 450 тоннадан ошди. Улар мавсумда 1068 тонна пахта теришга аҳд қилишган. Илмира Аҳмедова, Гулнора Исмоилова ва Марзия Сулаймоновалар хирмонга кунига 110—120 килограммдан пахта тўкишаяпти.

КУРАШ ДАВОМ ЭТАДИ

● КОММУНИСТИК. «Политотдел» колхозининг азамат пахтакорлари бу йил 1870 гектар ерда мўл ҳосил етиштиришган эди. Шу кунгача давлатга пландаги 6815 тонна ўрнига 6825 тонна пахта топширган дала гвардиячилари йиллик халқ хўжалик планларини ортиғи билан уддалашди. Улар яна давлатга 1000 тонна пахта топшириб, умумий ҳосилдорликни 42 центнерданга етказишга аҳд қилишди.

● ЎРТА ЧИРЧИҚ. Свердлов номли колхоз пахтакорлари ҳам мавжуд 723 гектар ердан 31 центнердан пахта олиб, планни бажаришди. Давлатга 2200 тонна «оқ олтин» армуғон этилди. Юксак хирмоннинг уйилишида Хазан Ташенов, Маҳаммад Исломов ва Ахрор Саидакбаровлар етакчилик қилаётган бригада аъзоларининг ҳиссаси катта бўлди.

«ОҚ ОЛТИН» ХИРМОНИГА

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 13 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи устун—районлар, иккинчи устун—бир кунда тайёрланган пахта, учинчи устун—мавсум бошидан буён, тўртинчи устун — машинада бир кунда, бешинчи устун — мавсум бошидан буён машинада.

БЎКА	0,65	109,70	0,31	110,43
ОҚҚЎРҒОН	1,46	102,98	1,85	99,21
ҒАЛАБА	1,29	100,58	1,30	102,97
Пискент	1,15	99,67	1,15	103,36
Коммунистик	1,56	94,68	1,42	85,67
Ўрта Чирчиқ	1,35	94,63	1,26	93,89
Бекобод	1,45	90,31	1,63	77,59
Янгийўл	2,60	88,59	2,88	79,32
Чиноз	2,62	82,48	2,95	76,99
Область бўйича	1,44	97,31	1,60	94,26

ДЎСТОНА ВАЗИЯТДА

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР ҳукумати 12 октябрь куни Катта Кремль саройида Эфиопия муваққат ҳарбий маъмурий кенгаши (МХМК) ва меҳнаткашлар партияси ташкилот комиссияси (ЭМПТК) раиси Менгисту Хайле Мариам шарафига зиёфат бердилар.

Зиёфатда Менгисту Хайле Мариам билан бирга унга ҳамроҳлик қилаётган Эфиопиянинг расмий кишилари ҳозир бўлдилар.

Совет томонидан зиёфатда Л. И. Брежнев, А. А. Громико, Д. Ф. Устинов, К. У. Черненко, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев ўртоқлар, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети раисларининг ўринбосарлари, СССР Олий Совети палаталарининг раислари, СССР министрлари, СССР давлат комитетларининг раислари, бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Советит Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев зиёфатда нутқ сўзлади.

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Ҳурматли ўртоқ Менгисту!

Эфиопиялик азиз меҳмонлар!

Ўртоқлар!

Биз эфиоп халқининг эътироф этилган раҳбари ўртоқ Менгисту бошчилигидаги Социалистик Эфиопиянинг олий мартабали намояндаларини Москвада табриклаётганлигимиздан хурсандмиз.

Мана тўққиз йилдирки, қадимий Эфиопия янги, революцион сана билан яшаб келмоқда. Бу йиллар осон йиллар бўлмади. Революцион Эфиопияга қарши империализм ва реакция кучлари жон-жаҳдлари билан ёпирилдилар, аммо революция бардош берди. Бардош берибгина қолмай мустаҳкамланиб ҳам олди.

Қисқа муддат ичида мамлакатнинг сиёсий ва ижтимоий қиёфаси ҳайрон қоларли даражада ўзгариб кетди. Жабр-зулм ва эксплуатациянинг кўп асрлик формаларига барҳам берилди, меҳнаткашларнинг манфаатлари йўлида реал қадамлар қўйилди.

Янги Эфиопиянинг овози халқаро майдонда, Африка ишларида тобора салмоқли янграмоқда. Эфиопия империализмга, мустамлакачилик ва ирқчиликка қарши курашчиларнинг сафларидан кўзга кўринарли ўринни эгаллади.

Совет Иттифоқи Социалистик Эфиопияни муттасил қўллаб-қувватлаб келди ва ҳамон қўллаб-қувватламоқда. Шуниси қувончлики, мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатлар дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартноманинг мустаҳкам негизида доимо ривожланиб ва чуқурлашиб бормоқда. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан Эфиопия меҳнаткашлар партияси ташкилот комиссияси ўртасида самарали алоқалар таркиб топди.

Бугун бўлиб ўтган музокаралар позицияларимизнинг кўп жиҳатдан муштараклигини тасдиқлади. Социалистик Эфиопия Совет Иттифоқининг тинчликни сақлаб қолиш ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш йўлидаги ташаббусларини қўллаб-қувватламоқда. Совет Иттифоқи ҳам Эфиопия раҳбарларининг қўшни мамлакатлар билан ҳамжиҳатлик ва ҳамкорлик муносабатларини ўрнатиш борасидаги конструктив тадбирларини табрикламоқда. Совет Иттифоқи ҳам, Эфиопия ҳам ўз сиёсатида тинчлик, социализм, интернационал бирдамлик каби муштарак идеалларга амал қилмоқда.

Дунёдаги ҳозирги вазиятни мураккаб ва хатарли дебгина таърифлаш мумкин. Бунинг сабаби Америка империализмининг агрессив сиёсати бўлиб, бу сиёсат ўз тиғи билан Совет Иттифоқига, социалистик ҳамдўстликка қарши қаратилгандир. Вашингтон бу сиёсатни ошкора эълон қилмоқда.

Лекин империализмнинг янги «салб юриши» бундан ҳам кенгроқ сиёсий ва ҳатто географик жиҳатлари ҳам бор. Бу «юриш» ҳозирги дунёдаги барча эрксевар, бутун тараққийпарвар мамлакатлар ва халқларга қарши қаратилгандир. Вашингтон озод бўлган халқларни орқага улоқтириб ташлашдан, улар узоқ давом этган машаққатли курашда қўлга киритган ғалабаларини тортиб олишдан, уларнинг жаҳон сиёсатидаги ролини йўққа чиқаришдан бошқа нарсани истамаяпти.

Тарихий жиҳатдан бундай буюк давлатчилик стратегияси мағлубиятга маҳкумдир, албатта. Аммо бундай стратегия халқлар тинчлиги ва озодлиги ишига реал хавф солаётганлигини кўрмаслик мумкин эмас.

АҚШ ва унинг малайлари Африкада қандай ҳаракат қилаётганликларига назар ташланг. Улар Африка мамлакатларининг суверенитетини поймол этмоқдалар, уларнинг ички ишларига аралашмоқдалар. Преториянинг ирқчи режимини Ангола, Мозамбикка, бошқа давлатларга қарши ҳарбий ҳуружлар қилишга рағбатлантирмоқдалар. Африкани ҳарбий базалар билан қуршаб олишга интилмоқдалар.

Империалистлар экономика жабҳасида актив ҳаракат қилмоқдалар. Улар Африка мамлакатларини қарз ботқоғига тобора тортиб уларнинг табиий бойликларини ҳаёсизларча эксплуатация қилмоқдалар.

Хуллас, мана шу бутун сиёсат Африка халқларининг туб манфаатларига қарши қаратилгандир.

Биз аминмизки, Африка мамлакатлари ўз ҳуқуқларини ҳимоя қилишда бирлик ва жипсликни намойиш этган тақдирда, улар замонамиздаги барча антиимпериалистик кучларнинг бирдамлиги ва мададига таяна олган тақдирда шу мамлакатларнинг суверенитети ва миллий манфаатларига қилинадиган тажовузларга муваффақиятли равишда зарба бериш мумкин бўлади.

Совет Иттифоқига келганда шуни айтиш керакки, бизнинг позициямиз равшан ва изчилдир.

Биз Африка миллий мустақиллик қитъаси, тинчлик, яхши қўшничилик ва равнақ топаётган қитъа бўлишига, тарафдормиз. Биз мустамлакачилик ва ирқчилик қолдиқлари тезроқ ва батамом тугатилиши тарафдоримиз. Жумладан Намибияда ирқчи мустамлакачиларнинг ҳукмронлигига чек қўйиш, унга орзиқиб кутилган мустақиллик — чинакам ва бекаму кўст мустақилликни бериш пайти келди.

Совет Иттифоқи Африка сиёсий муҳолифлик майдони сифатида фойдаланилишига қатъиян қаршидир.

Биз Африка халқларининг ўз қитъасини чет эл ҳарбий базаларидан халос этиш, уни ядросиз зонага айлантириш муддаосини қўллаб-қувватлаймиз.

Маълумки, биз НАТО билан Варшава шартномасининг раҳбар органлари шу иттифоқларнинг ҳаракат доирасини Осиё, Африка ва Лотин Америкасига ёймаслик тўғрисида баёнотлар берсин, деган фикрда турибмиз.

Пировардида шуни яна бир бор таъкидламоқчиманки, Совет Иттифоқидагилар бизнинг Эфиопия билан қарор топган дўстлик ва ҳамкорлик муносабатларимизни юксак қадрламоқдалар.

Эфиопия раҳбарлари миллий экономика ва маданиятни юксалтиришга эришиш учун зўр бериб интилаётганликлари бизга тушунарлидир. Ўртоқ Менгисту, Сиз Эфиопия «қўш хўкиз билан» социализмга етиб бормайди, деб айтган фикрингизга тўла қўшиламиз. Эфиопия революциясининг муваффақиятларидан биз ҳам астойдил қувонмоқдамиз ва Эфиопия халқига осойишта, бахтиёр ва фаровон ҳаёт қурилишида янги-янги зафарлар тилаймиз.

Азиз меҳмонимиз ўртоқ Менгисту ва Эфиопиялик барча дўстларнинг сиҳат-саломатлиги учун!

Совет Иттифоқи билан Социалистик Эфиопия ўртасида дўстлик ва ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш учун! — қадаҳ кўтаришга ижозат бергайсиз.

* * *

Менгисту Хайле Мариам жавоб нутқи сўзлади.

Ўртоқ Менгисту Хайле МАРИАМ нутқи

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Леонид Ильич Брежнев!

Ўртоқлар!

Даставвал мен шонли ва кўркам Москвада бизга кўрсатилган ҳамда совет халқи бизнинг халқимизга ва Эфиопия революциясига изҳор этаётган ҳис-туйғуларнинг далили бўлган қардошларча қабул ва меҳмондўстлик учун шахсан ўз номимдан ва делегациямизнинг аъзолари номидан астойдил миннатдорчилик изҳор этмоқчиман.

Совет Иттифоқига — биринчи пролетар революцияси ва улуғ йўлбошчи Владимир Ильич Ленин мамлакатига яна келиш бизга ғоят зўр қувонч бахш этади. Ҳеч шак-шубҳа йўқки, ушбу визит мамлакатларимиз ўртасида мақсад ва кураш бирлигига асосланган муносабатларни яна ҳам кўпроқ мустаҳкамлайди.

Эфиоп ва совет халқлари ўртасидаги анъанавий дўстлик муносабатлари Эфиопияда революциядан кейин янги характер ва кўлам касб этди. Шу пайтдан бошлаб бизнинг муносабатларимиз дўстлик доиралари билангина чекланиб қолмай, иттифоқчиларнинг ягона мақсад учун курашдаги муносабатлари бўлиб қолди. Эфиопия ва Совет Иттифоқи халқларининг муштарак вазифасидаги асосий жиҳатни ажратиб кўрсатадиган бўлсак у ҳолда халқаро тинчликни мустаҳкамлаш ва тенглик ҳукм сурадиган, эксплуатациядан ҳоли бўлган социалистик жамиятни барпо этиш ана шундай асосий жиҳат бўлади.

Ана шу конструктив мақсадга эришиш учун курашдаги бирликка асосланган муносабатларимиз барча соҳаларда кун сайин кенгаймоқда ва чуқурлашмоқда. Шу жиҳатдан ЭМПТК ташкил этилган пайтданоқ, унинг КПСС билан ҳамкорлиги бошланди, бу эса дўстона муносабатларимизнинг мазмунини бойитди.

Шу боисдан бизнинг сиёсат, экономика, мудофаа соҳалари ва бошқа соҳалардаги ҳамкорлигимиз ҳозирги пайтда илҳомбахш марраларга эришганлигини зўр қувонч билан айтиб ўтаман. Биз аминмизки, ушбу визит давомида Совет Иттифоқи партияси ва ҳукумати раҳбарлари билан фикрлашув мамлакатларимиз ўртасида муваффақиятли ривожланиб бораётган ҳар томонлама муносабатларни яна ҳам юксакроқ даражага кўтаради.

Ўртоқ президент Брежнев!

Ўртоқлар!

Ҳар гал мен ва ўртоқларимиз Совет Иттифоқига келганимизда халқингизнинг муваффақиятларидан қойил қоламиз. Сизларнинг халқингиз Коммунистик партиянинг мустаҳкам раҳбарлигида ўзининг шижоатли кураши туфайли қисқа давр ичида илгари қолоқ мамлакатни космик техника чўққиларигача кўтариб чиқа олди. Бу ютуқлар социалистик жамият барпо этиш учун курашаётган, ривожланаётган мамлакатларга жуда катта маънавий мадад бериб, уларни илҳомлантирмоқда. Биз социализм барпо этиш йўлида куч-ғайрат сарфлар эканмиз, шунга қатъий аминмизки, биз буюк революцияларнинг, даставвал Улуғ Октябрь социалистик революциясининг тажрибасидан фойдаланиб, олға томон ҳаракатимизни жадаллаштира оламиз. Биз революциямизнинг ютуқларига баҳо бера туриб, Совет Иттифоқи, бошқа социалистик мамлакатларнинг тажрибаси, ҳамкорлиги ва ёрдами революциямизнинг муваффақияти ҳамда тез ривожланиши учун ғоят катта аҳамиятга эга эканлигини англаймиз.

Ўртоқлар!

Революцион Эфиопия сон-саноқсиз қурбонлар ва қаттиқ курашдан кейин янги, илҳомли марраларга чиқиб олди. Мамлакатнинг халқ оммаси демократик ҳуқуқларга эга бўлиб, ижтимоий ҳаётнинг барча соҳаларида жамоат ва касаба союз ташкилотларини тузиб, революцион жараёнда тобора кенг иштирок этмоқда, революция ғалабаларини ва мамлакат бирлигини онгли равишда қаттиқ туриб ҳимоя қилмоқда, янги натижаларга эришиш учун астойдил курашмоқда ва ишламоқда.

Революциямизнинг энг асосий вазифаларидан бири — меҳнаткашлар партиясини ташкил этиш вазифасини ҳал қилиш имконини берадиган шарт-шароитлар вужудга келаётганлиги туфайли Эфиопия революцияси партия раҳбарлигига эга бўладиган вақт яқинлашмоқда.

Социализм негизларини вужудга келтириш, мамлакатнинг қолоқ экономикасини соғломлаштириш, уни социалистик йўлга етказиш ҳамда революциянинг демократик босқичини муваффақиятли тугаллаш учун курашда биз иқтисодий соҳага алоҳида эътибор бермоқдамиз. Бу соҳада иқтисодий ривожланиш ўн йиллик бош планини ишлаб чиқиш борасидаги кўрилаётган тадбирлар катта аҳамиятга эгадир.

Кейинги йиллар мобайнида мамлакатимизда саводсизликни батамом тугатишга қаратилган кампания давом этмоқда. Бугунги кунгача ана шу кампания доирасида халқнинг актив иштироки билан салкам тўққиз миллион киши савод чиқариб олди. Эфиопия саводсизликка қарши курашдаги куч-ғайратлари учун халқаро мукофот билан тақдирланди. Ана шу мукофот таниқли коммунист В. И. Ленининнг рафиқаси Н. К. Крупская номи билан аталганлиги бизга алоҳида қувонч бахш этади.

Африка бирлиги ташкилотининг, БМТнинг, қўшилмаслик ҳаракатининг аъзоси бўлган революцион Эфиопия ана шу ташкилотларнинг принципларига таяниб, тинчликда яшаш истагига асосланиб ҳамда яхши қўшничилик сиёсатини ўтказиб ўзининг қўшни ва тинчликсевар мамлакатлар билан муносабатларини конструктив ҳамжиҳатлик ва ўзаро ҳурмат руҳида қуриш учун қатъий қадамлар қўймоқда.

Аммо районимизда тинчликка таҳдид қилаётган ва экспансиячилик йўлини ўтказаётган Сомали раҳбарлари шу кунгача ҳам ўзаларининг ғаламислик ниятларидан воз кечганлари йўқ. Бунинг устига шу мамлакатнинг қабилачилик асосида тузилган ҳозирги ҳукумати Сомали демократик қутқариш фронтининг раҳбарлигида эксплуататорлик режимининг жабр-зулмига қарши қўзғолон кўтарган халқни эплай олмай қолиб, гўё Эфиопия агрессия қилди, деган пропаганда мақсадидаги туҳмат кампанияси ниқоби остида мамлакат ичкарисида ҳам, шунингдек халқаро майдонда ҳам афкор оммани чалғитишга уринмоқда. Революцион Эфиопия БМТ, Африка бирлиги ташкилоти ва қўшилмаслик ҳаракати принципларига қатъий амал қилиб, бирон-бир мамлакат чегарасини бузмай, балки ўзининг территориал бутунлигини ҳимоя қилиб турган яққол факт билан мутлақо ҳисоблашмаётган АҚШ маъмурияти ўзининг Эфиопия халқига ва революциясига душманлигини намойиш этмоқда. Бу маъмурият Эфиопия халқининг иқтисодий ривожланишга ва социал адолатга эришишга қаратилган куч-ғайратларига ҳарчанд тўсқинлик қилишга уринмоқда, Сомали агрессив ҳукуматини ошкора қуроллантиришни давом эттирмоқда. Бу хилдаги ҳаракатлар районимизда тинчлик ва осойишталикка путур етказиш хавфини солмоқдаки, эҳтимол тутилган оқибатлар учун Америка маъмурияти жавобгарликдан қутила олмайди.

Ўртоқ президент Брежнев!

Ўртоқлар!

Ҳозирги пайтда халқаро империализмнинг авантюризми ва агрессивлиги натижасида тинчлик бизнинг районимиздагина эмас, шу билан бирга бутун Ер юзида ҳам хавф остида қолмоқда.

Миллий озодлик ҳаракатини бўғиб ташлаш ҳамда Африка, Осиё ва Лотин Америкасидаги илғор режимларни ағдаришга уринишлар, баъзан эса шу мақсаддаги ошкора аралашув; НАТО қўшинларининг тўхтовсиз давом этаётган ҳарбий маневрлари; Европада қўшимча миқдордаги ракеталарни жойлаштириш; Форс кўрфасида ва Ҳинд океанида Американинг мавжуд ҳарбий базаларини кенгайтириш ва янгиларини қуриш; чинакам қуролсизланиш ва кескинликни юмшатиш йўлига доимо ғов солиш — мана шуларнинг ҳаммаси халқаро тинчлик қандай хавф-хатарга дучор қилинаётганлигининг далилидир. Бу хавф-хатар кун сайин ортиб бормоқда. Шу боисдан тинчликсевар халқаро ҳамжамият Ер юзида мустаҳкам тинчликни таъминлаш учун, бутун инсониятни ҳалок қилиш хавфини вужудга келтираётган масъулиятсиз империалистик ҳукуматларнинг ҳаракатларига қарши, у бошлаб юборган урушга қарши миcлсиз курашни яна ҳам кенгроқ қўламларда авж олдириши керак.

Ғарбий Европада кенг обрў-эътибор ва аҳамият касб этган, ҳар бир мамлакатда жуда кўп тарафдорлар орттирган тинчлик учун кураш ҳаракатини эндиликда Европа давлатлари эътиборсиз қолдира олмайди. Бунинг устига тинчликка қилинаётган даъват бутун планета узра таралиб, уруш оловини ёқувчиларни саросимага солиб қўймоқда. Инсоният бир тўда авантюристларнинг милитаристик сиёсати сабабли ҳалок бўлмаслиги керак. Ана шу авантюрачиларни ҳушига келтириб қўйишга эришиш зарур, тинчлик учун ҳаракатни мустаҳкамлаш керак.

Совет Иттифоқи ўзининг тинимсиз ҳаракатлари билан қуролсизланиш, кескинликни юмшатиш ва халқаро тинчликни мустаҳкамлаш ишига қўшаётган ҳисса ғоят катта аҳамиятга эга эканлиги маълум. Революцион Эфиопия Совет Иттифоқининг амалий ташаббусларини, хусусан унинг биринчи бўлиб ядро қуролини ишлатмаслик мажбуриятини олганлигини ва стратегик қуролларни сифат ва миқдор жиҳатидан қисқартиришга тайёр эканлигини астойдил қўллаб-қувватлайди ҳамда бошқа томон ана шундай холис ниятда эканлигини намоён этиши халқаро тинчликни таъминлашга кўмаклашган бўлур эди, деб ҳисоблайди.

Ҳозирги дунёнинг бошқа проблемалари орасида Яқин Шарқдаги аҳвол алоҳида эътиборни жалб қилмоқда. Исроилнинг Ливандаги агрессияси ва унинг яқинда Фаластиннинг озодлик учун курашчиларига нисбатан АҚШ ҳомийлигида қилган йиртқичликлари кишини ғоят ғазаблантиради. Қочоқларнинг лагерларидаги болалар, хотин-қизлар, қариялар шафқатсизлик билан қириб ташланганлиги бутун жаҳон афкор оммасини ларзага келтирган ҳозирги даврнинг ниҳоятда мудҳиш жинояти бўлди. Революцион Эфиопия ана шу шармандали ваҳшиёна ҳаракатларни қатъий қоралайди.

Африка қитъасида ирқчи ЖАР режими намибиялик қочоқларга қарши доимо худди шундай жиноятлар қилиб келмоқда. Ливанда содир бўлаётгани каби Ангола ва Мозамбикка қарши бир неча марта агрессия ҳуружларини амалга оширди. Мана шу бир-бирига ўхшаш ҳуружларнинг ҳаммасини халқаро империализм мувофиқлаштирган бўлиб, халқларнинг озодлигини бўғиб ташлаш мақсадини кўзлайди. Айни шу боисдан ғарб давлатлари Намибия халқининг мустақиллик учун кураши ғолибона тугаши яқинлашаётганлигига халақит беришга уриниб, муттасил қуролли фитналар ва сиёсий фитналарни ишга солмоқдалар. Бинобарин, Намибия халқининг чинакам мустақиллигини таъминламоқ учун унинг раҳбар ташкилоти — СВАПОга ҳамда фронт бўйи давлатларига сиёсий соҳада ва бошқа соҳаларда мадад беришни давом эттириш, империалистлар билан ирқчиларнинг кирдикорларини барбод этиш зарур.

Ўртоқ Брежнев!

Ўртоқлар!

Совет Иттифоқи билан революцион Эфиопия тинчлик, тенглик, озодлик ва социализм иши учун биргаликда курашиб, барча йўналишларда ўзаро муносабатларни ривожлантирмоқдалар. Мунтазам визитлар сиёсат, экономика, маданият соҳаси ва бошқа соҳаларда мамлакатларимиз ўртасидаги ҳамкорликни мустаҳкамлашга ёрдам берди.

Ўртоқ Леонид Ильич Брежнев, мен шу фурсатдан фойдаланиб Эфиопия-Совет дўстлигига юксак баҳо берганлигингиз учун, ички ва халқаро масалалар билан ниҳоятда банд бўлишингизга қарамай Сиз шу дўстликни мустаҳкамлашга шахсан катта ҳисса қўшаётганлигингиз учун Эфиопия халқи ҳамда ҳукуматининг Сизга бўлган ҳурмат эҳтироми ва миннатдорчилигини изҳор этмоқчиман. Дўстлигимизни мустаҳкамлашга Сиз қўшиб келаётган катта ҳисса муносабатларимизни ҳозирги даражага кўтариш имконини берди.

Партияларимиз, ҳукуматларимиз ва халқларимиз ўртасидаги муносабатлар бундан буён ҳам кенгайиб чуқурлаша беришига аминман.

Сўзимнинг охирида бизни самимий қабул қилиб, ўртоқларча меҳмондўстлик кўрсатилганлиги учун яна бир бор ташаккур билдираман.

Эфиопия ва Совет халқларининг мустаҳкам дўстлиги учун, уларнинг равнақ топиши учун!

Ўртоқ президент Брежневнинг ва шу ерда ҳозир бўлган ўртоқларнинг сиҳат-саломатлиги учун!

Пролетар интернационализми ва бутун дунёда тинчлик учун! — қадаҳ кўтаришни таклиф этаман.

* * *

Л. И. Брежнев ва Менгисту Хайле Мариам ўртоқларнинг нутқлари эътибор бериб тингланди ва давомли қарсаклар билан кутиб олинди.

Зиёфат самимий, дўстона вазиятда ўтди.

(ТАСС).

ОСИЁ ВА АФРИКА ХАЛҚЛАРИ БИРДАМЛИГИ ТАШКИЛОТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ XI МАЖЛИСИ

ОСИЁ ВА АФРИКА ХАЛҚЛАРИ — БИРЛИК ВА ТИНЧЛИК ТАРАФДОРИ

Тошкентда Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилоти президиумининг СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланган XI мажлиси давом этмоқда.

12 октябрь эрталабки мажлис Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилотининг 25 йиллигига бағишланди. Бу мажлисни Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилотининг бош секретари Абдул Раззоқ Нури очди. Унинг қатнашчилари ўз нутқларида қуйидагиларни таъкидладилар. Ўтган чорак аср мобайнида Африка — Осиё қитъасидаги бирдамлик ҳаракати империализмга қарши демократик кучларни халқаро миқёсда жипслаштиришнинг эътироф этилган жанговар отряди бўлиб қолди, халқларнинг реакцияга, ирқчиликка ва апартеидга қарши, инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш учун кураши тарихига кўпдан-кўп шонли саҳифалар ёзди.

Мажлисда Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилотининг тарихидаги шонли сана муносабати билан шу ташкилоти президиумининг ҳозирги мажлиси номига юборилган кўпдан-кўп табрикномалар ўқиб эшиттирилди. Куба Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Куба Республикаси Давлат Кенгаши ва Министрлар Советининг раиси Фидель Кастро Рус, Монголия Халқ революцион партиясининг Бош секретари, Монголия Халқ Республикаси Буюк халқ ҳурали Президиумининг раиси Юмжагийн Цеденбал, ПБИП Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Польша Халқ Республикаси Министрлар Советининг раиси Войцех Ярузельский, Вьетнам Социалистик Республикаси Министрлар Советининг раиси Фам Ван Донг, Социалистик Эфиопия муваққат ҳарбий-маъмурий кенгашининг ва Эфиопия меҳнаткашлари партияси ташкилот комиссиясининг раиси Менгисту Хайле Мариам, Зимбабве республикасининг бош министри Роберт Мугабе, Чили Коммунистик партиясининг Бош секретари Луис Корвалан, БМТнинг апартеидга оид махсус комитети, бошқа халқаро ташкилотлар ва жамоат ташкилотлари Осиё ва Африка бирдамлиги ҳаракати қатнашчиларини табриклаб мактуб юбордилар.

12 октябрь кечқурунги мажлис Яқин Шарқдаги вазиятга бағишланди. Сўзга чиққан нотиқлар Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилотининг Фаластин халқи ўз дахлсиз ҳуқуқлари учун ва Ливан халқи ўз территориал бутунлиги ва суверенитети учун — Исроил агрессиясига қарши олиб бораётган озодлик курашини қўллаб-қувватлашга доир мажбуриятларини муҳокама қилдилар.

(ЎзТАГ).

ГРАФИКДАН ЎЗИБ

Чирчиқдаги 160-қурилиш тресги коллективи СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб нишонлаш юзасидан бошланган умумхалқ ҳаракатида фаол қатнашмоқда. Социалистик мусобақани авж олдириш, илғорлар тажрибасини ва ватанпарварлик ташаббусларини кенг ёйиш, мавжуд бинокорлик машина-механизмларидан самарали фойдаланиш туфайли бунёдкорлик ишларини амалга оширишда яхши натижаларга эришилаяпти.

Трест бинокорлари шу йилнинг тўққиз ойлик топшириғини анча зиёдаси билан бажардилар. Қурилиш товар маҳсулоти бўйича давлат плани ортиғи билан адо этилди. Сал кам 15 миллион сўмлик товар маҳсулоти фойдаланишга топширилди. Бу планда белгиланганига нисбатан деярли икки баравар кўпдир.

Коллектив фаолиятининг бошқа техник-иқтисодий кўрсаткичлари ҳам кўнгилдагидек бўлмоқда. Пудрат ишлари умумий ҳажми бўйича коллектив зиммасига юклатилган вазифа ҳам зиёдаси билан бажарилди. Қўшимча юзларча минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари амалга оширилди. Меҳнат унумдорлиги ҳам белгиланганига нисбатан анча жадал юксалмоқда. Бу муҳим кўрсаткич бўйича топшириқ 100,3 процент қилиб адо этилди. Меҳнат унумдорлиги ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан деярли 4 процент ортди. Фақат шунинг ҳисобидан ўнларча минг сўмлик бунёдкорлик ишлари амалга оширилди.

М. МАҲМУДОВ.

СССР 60

ЖАМИЯТИМИЗНИНГ МАЪНАВИЙ

КЎП МИЛЛАТЛИ Ватанимиз халқлари улуғ сана — ССР Иттифоқи ташкил этилганлигининг 60 йиллик юбилейини нишонлашга ҳозирлик кўрмоқдалар. Совет республикаларининг ягона давлатга бирлашиши уларнинг кучини кўпайтиришга, социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштиришга хизмат қилди. Замонавий саноат, қишлоқ хўжалиги, илм-фан, маданиятнинг чинакам равнақ топганлиги — бугунги кунда ана шу республикаларнинг ҳар бирига хос хусусиятлардир.

Мамлакатимизда етук социалистик ижтимоий муносабатларнинг қарор топиши туфайли кишиларнинг янги тарихий бирлиги — совет халқи вужудга келди. Ватанимиз барча миллат ва элатлари маданиятини ўзида мужассамлаштирган социалистик маданият қарор топди. «Етук социализмнинг саховатли заминида ўсиб ва мустаҳкамланиб бораётган совет халқининг интернационал маданияти барча меҳнаткашларга хизмат қилмоқда, уларнинг муштарак идеалларини ифода этмоқда, — дейилади КПСС Марказий Комитетининг «Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 60 йиллиги тўғрисида»ги қарорида. — Бу маданият миллий маданиятларнинг ютуқлари ва ўзига хос анъаналаридаги жамики муштарак аҳамиятга молик фазилатларни ўзига сингдириб олмоқда. Мазмунан социалистик, миллий шаклларига кўра хилма-хил, руҳи ва характери жиҳатидан интернационал совет маданияти Совет Иттифоқидаги миллат ва элатларни ғоявий-маънавий жиҳатдан жипслаштирувчи буюк куч бўлиб қолди».

* * *

УЛУҒ ОКТЯБРЬ социалистик революциясидан аввал Туркистон чор Россиясининг чекка ўлкаларидан бири эди. Чор маъмурлари ҳам, маҳаллий бой-феодаллар ҳам халқнинг саводсиз бўлишидан манфаатдор эдилар. Бундай ҳолат уларга кенг меҳнаткашлар оммасини шафқатсиз эксплуатация қилишга имкон берар эди.

Ўзбекистонда революция арафасида маданий аҳволни қуйидаги рақамлар яққол кўрсатади: 5 миллион киши яшайдиган ўлкада бор йўғи 160 та мактаб, 704 та ўқитувчи бор эди. Бу мактабларнинг аксарияти диний характерда эди. Тўққиз ёшдан 49 яшаргача бўлган маҳаллий халқ ўртасида ёзиш-ўқишни биладиганлар 2 процентдан ошмасди. Туркистонда совет ҳокимияти ўрнатилгунга қадар биронта олий ўқув юрти бўлмаган. Халқ маорифига бюджетнинг атиги 2,4 проценти сарфланар эди.

1913 йилга қадар Ўзбекистон территориясида ҳаммаси бўлиб 56 номда, шу жумладан, ўзбек тилида 33 номда китоб, 14 та, шу жумладан, ўзбек тилида фақат биттагина газета нашр этиларди. Ўлкада ёлғиз кутубхона бор эди. Бу кутубхонада Чернишевский, Белинский, Салтиков-Шчедрин ва бошқа прогрессив рус ёзувчиларининг асарлари борлигини эшитган генерал-губернатор уни ҳам ёпиб қўйишни буюрган эди.

Коммунистик партия совет ҳокимиятининг дастлабки йилларидаёқ мамлакат барча территориясида маданият муассасалари кенг шаҳобчасини вужудга келтириш, миллий зиёли кадрларни тайёрлашга жуда катта эътибор берди. Бу иш чор Россиясининг собиқ чекка ўлкаларида, айниқса, кучайтириб юборилган эди. Партия бунда маданий қурилиш чекка ўлкаларда мамлакатнинг ривожланган районларига нисбатан тезроқ амалга оширилишига аҳамият берар эди. Айни пайтда маданий революция маҳаллий шароитларнинг ўзига хос хусусиятлари, аҳолининг социал активлиги ҳисобга олинган ҳолда амалга ошириларди.

Ўзбекистон ССРда халқ маорифи янги системасининг қарор топишига бой ва муллалар қаттиқ қаршилик кўрсатишларига қарамасдан биринчи беш йиллик охиридаёқ республикада аҳолининг 50 процентга яқини саводли бўлди. Бу пайтда мактабларда 500 минг ёки революцияга қадар бутун Туркистондагидан ўн баробар кўп бола ўқирди. Иккинчи беш йилликда эса Ўзбекистонда саводсизлик батамом тугатилди.

Ўзбек-совет маданиятини шакллантириш ва ривожлантиришда мамлакатимиздаги барча халқлар, биринчи навбатда, улуғ рус халқининг ёрдами катта бўлди. 1920 йилнинг 7 сентябрида Коммунистик партия ва совет давлатининг асосчиси доҳий В. И. Ленин Тошкентда Ўрта Осиёда биринчи университетни таъсис этиш ҳақидаги Декретга имзо чекди. Россия олимлари Ильич топшириғини жуда катта масъулият ҳисси билан фидокорона бажардилар. Улар ўлканинг асрлар давомида шафқатсиз эзилиб келган халқларига қолоқликдан қутулиб, илм-маърифат сари тезроқ қадам қўйишларига кўмаклашдилар.

Республика газеталари 1926 йилда олий ўқув юртини тамомлаган биринчи ўзбек инженери, кейинчалик Ўзбекистоннинг етакчи энергетикларидан бирига айланган О. Саидхўжаевнинг Москвадан қайтиб келганлигини хабар қилган эдилар. Ўша йилларда мамлакатимизнинг марказий шаҳарларида туб ерли ишчи ва деҳқонларнинг ўғил-қизлари таҳсил олар эди.

Бугунги кунда эса Ўзбекистон ССРда инженер, агроном, педагог, шифокор, иқтисодчи маълумотига эга мутахассислар сони бутун чор Россиясида бўлганидан беш баравар кўпдир. Республикамизнинг олий ва ўрта махсус ўқув юртларини ҳар йили 110 минг мутахассис битириб чиқяпти. Натижада кейинги ўн йил ичида Ўзбекистон халқ хўжалигида олий ўқув юртлари, техникумлар ва билим юртлари дипломига эга бўлган мутахассислар сони икки марта ортди. Ҳар 10 минг аҳолига ҳисоблаганда студентлар сони жиҳатидан республикамиз Англия, Франция, ГФР, Италия, Япония, Канада сингари ривожланган капиталистик давлатларни орқада қолдириб кетди.

Совет ҳокимияти йилларида Ўзбекистонда олий ва ўрта махсус таълим юксак тараққий этганлигини ҳозирги кунда ўқув юртларимизда Осиё, Африка, Европа ва Лотин Америкасининг 75 давлатидан келган 3 мингдан ортиқ киши таълим олаётганлиги ҳам исботлаб турибди. Умуман 1980—81 ўқув йилида ўқув юртларида 5 миллион 950,3 минг киши ўқиди. Улардан 287 мингдан кўпроғи олий ўқув юртлари студентлари, қарийб 238 мингги ўрта махсус ўқув юртларининг талабаларидир. Ўзбекистон ССРда 7465 мактаб, 233 та ўрта махсус ўқув юрти, 43 та олий ўқув юрти бор.

Қардош халқлар ёрдамида республика ғоят катта илмий кадрларга эга бўлди. Ҳозирги пайтда Ўзбекистон илмий ходимларининг мутлақ миқдори жиҳатидан Совет Иттифоқида тўртинчи, илмий даражага эга бўлган кишилар сони жиҳатидан эса учинчи ўринда туради. Республика олимларининг ярмидан кўпроғи маҳаллий миллат вакилларидир. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси, илмий-тадқиқот муассасалари, олий ўқув юртлари, халқ хўжалиги турли соҳаларида 140 академик ва мухбир аъзо, 900 фан доктори, 14 мингдан ортиқ фан кандидати ишламоқда.

Рус санъатининг буюк усталари биринчи ўзбек актёрлари, режиссёрлари, композиторлари, рассомларига устозлик қилдилар. Ўзбекистон ССР Давлат академик Катта театрининг биринчи афишаларида ўзбек композиторларининг номлари билан ёнма-ён уларнинг устозлари Василенко, Глиер ва бошқаларнинг номлари ёзиларди. Рус композиторлари билан ҳамкорликда миллий опера, балет, рассомчилик шаклланди. П. Беньков, А. Волков, В. Кайдалов, З. Ковалевская ва бошқа кўплаб рус рассомларининг ижодий ёрдами туфайли республикамизда тасвирий санъат юқори поғонага кўтарилди. Ҳозирги пайтда мамлакатимизнинг расмлар галереяларида Ўрол Тансиқбоев, Раҳим Аҳмедов ва бошқа таниқли ўзбек рассомларининг ажойиб полотноларини кўриш мумкин.

Саҳна усталари, СССР халқ артистлари Аброр Ҳидоятов, Сора Эшонтўраева, Олим Хўжаев, Шукур Бурҳоновларнинг серқирра истеъдодлари, Наби Ғаниев ва Комил Ёрматовлар яратган «Алишер Навоий», «Тоҳир ва Зуҳра» бадиий фильмлари, СССР халқ артисти Малик Қаюмовнинг ҳужжатли ленталари Совет Иттифоқи ва чет элдаги санъат ихлосмандларини мафтун этди.

Ўзбекистон давлат симфоник оркестрининг бадиий раҳбари ва бош режиссёри Зоҳид Ҳақназаров Италияда ўтказилган дирижёрлар конкурси лауреати бўлди. СССР халқ артисти Дилбар Абдураҳмонова жаҳоннинг энг яхши театрларида дирижёрлик қилган.

Республикамиз меҳнаткашлари маънавий бойликлардан тўла баҳраманд бўлишяпти. Ҳозирги пайтда республикада 28 профессионал театр, 4 минг 40 клуб, 34 музей, 6 минг 856 та оммавий кутубхона, 5 минг 293 кино установка бор.

Совет ҳокимияти йилларида республикада 81 мингга яқин номда китоб ва брошюралар нашр этилди. Уларнинг умумий тиражи 1 миллиард нусхадан ортиқдир. Улуғ Октябргача энг машҳур энциклопедияларда ҳам «Ўзбекистон» деган сўзни учратиб бўлмасди. Эндиликда эса Ўзбек Совет Энциклопедияси бунёдга келди. Унинг сўнгги томлари босилиб чиқаётган пайтда республиканинг ижтимоий ва маданий ҳаётида катта воқеа юз берди — буюк доҳий В. И. Лениннинг ўзбек тилидаги тўла асарлар тўпламини нашр қилиш тугалланди.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» почтасидан

КЕНГ ИСТЕЪМОЛ ТОВАРЛАРИ МЎЛ ВА СИФАТЛИ БЎЛСИН

АҲОЛИ ТАЛАБИ— ИШИМИЗ МЕЗОНИ

Корхонамизда халқ истеъмоли буюмлари тайёрланади. Рўзғор учун зарур бўлган қатор кийим-кечакларни тикяпмиз. Бу зиммамизга катта масъулият юклайди. Чунки, маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва сифатини яхшилаш давримиз, буюмларимизни истеъмол қилувчилар талабидир.

Буни яхши тушунган чеварларимиз зиммаларидаги вазифани чуқур ҳис қилиб ишламоқдалар. Давлат планларини муттасил ортиғи билан адо этишга интилмоқдалар. Ишлаб чиқаришнинг барча муҳим техник-иқтисодий кўрсаткичларини яхшилашга астойдил ҳаракат қилмоқдалар. Шунинг учун ҳам ҳатто зиммага олинаётган юксак социалистик мажбуриятлар ҳам шараф билан уддаланмоқда.

Корхонамиз коллективи ўн биринчи беш йилликни яхши бошлади. Унинг тўнғич йили плани ортиғи билан ўринлатилди. Бу муваффақиятдан руҳланган ишчи-хизматчиларимиз СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига муносиб тортиқ қилиш юзасидан бошланган умумхалқ ҳаракатига қўшилиб, юксак меҳнат марраларини белгиладилар. Биз ўз имкониятларимизни ҳисобга олиб, йиллик планни 20 декабргача бажариш ва қўшимча 450 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга аҳд қилдик.

Коллективимиз ўз сўзининг устидан чиқмоқда. Социалистик мусобақани авж олдириш, унинг янги-янги формаларини қўлланиш, илғор иш усулларини кенг ёйиш, ишлаб чиқариш жараёнларининг механизация даражасини ошириш, энг муҳими барча чеварларимизнинг бир ёқадан бош чиқариб фидокорона меҳнат қилишлари ютуқларимиз омили бўлмоқда.

Ўн биринчи беш йиллик иккинчи йилининг ўтган ойлари планини ортиғи билан адо этдик. Қўшимча 200 минг сўмликдан кўпроқ кенг истеъмол товарлари реализация қилинди. Маҳсулот таннархини камайтириш, меҳнат унумдорлигини ошириш, жамғарма олиш топшириқлари ҳам муваффақиятли бажариляпти.

Қатор илғор чеварларимиз ўн биринчи беш йиллик топшириқларини барвақт бажариш, бир беш йилликда ўн йиллик планни адо этиш юзасидан бошланган ҳаракатда фаол қатнашмоқда. Бундай ташаббус издошлари сардори Елизавета Кимнинг меҳнати мақтовга сазовордир. Моҳир чевар шахсий мажбуриятини зиёдаси билан бажармоқда. Унинг меҳнат календарида 1984 йил бошланганига анча бўлди. Моҳир тикувчининг касбдоши унинг мусобақадоши Надежда Якунина ҳам тез ва соз ишлаяпти. Ҳар сменада нормани икки баравар атрофида адо этяпти. Тажрибали тикувчи шу кунларда келгуси йилнинг сўнгги ойи ҳисобига маҳсулот бермоқда.

Мен ҳам бир беш йилликда икки беш йилликни бажаришга аҳд қилганман. Шу кунларда иш кўрсаткичларим чакки бўлмаяпти. Бутун тажриба, маҳоратимни сарфлаб ишлаяпман. Тикув машинасининг доим соз ҳолда бўлишига эришаяпман. Шунинг учун ҳам бутун смена давомида вақтдан самарали фойдаланиш имкони туғилмоқда. Тежаб қолинган дақиқалардан ҳосил бўлган соатлар ичида қўшимча маҳсулот тикиш мумкин бўляпти. Шу туфайли ҳар сменада нормани 180—190 процент ва ундан ҳам ошириб адо этмоқдаман. Шу кунларда 1983 йилнинг сўнгги ойи ҳисобига маҳсулот беряпман.

Корхонамизда асосан хотин-қизлар меҳнат қилишади. Улар ишчи-хизматчиларнинг 90 процентини ташкил этишяпти. Шуни ҳисобга олиб фабрикада хотин-қизлар меҳнатини енгиллаштириш, иш шароитларини яхшилаш, уларга хизмат кўрсатиш турларини кўпайтиришга қаратилган кўплаб тадбирлар амалга оширилмоқда. 80 ўринли болалар боғча ва яслиси, клуб, шинамгина ошхона улар хизматида.

Яқинда ёрдамчи хўжалик ташкил этилди. Ҳозир унда сигирлар боқилмоқда. Соғиб олинган сут боғча-яслида тарбияланаётган жажжи фарзандларимиз ҳамда химия цехида меҳнат қилаётганларни таъминлашга етмоқда. Бу хўжалигимиз истиқболи янада каттадир. Уни кенгайтириш режалари амалга оширилади. Бу ерда 10 минг парранда боқишга мўлжалланган йирик ферма ташкил этилмоқда. Келгуси йилдан бошлаб ишчи-хизматчиларимиз ана шу фермада етиштирилган тухум билан тўла таъминланади.

Коллективимиз асосий вазифаси — кенг истеъмол товарлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва сифатини ошириш йўлида бундан буён ҳам фидокорона меҳнат қилаверади. Бу бизнинг совет кишилари эҳтиёжларини қондиришга қўшган ҳиссамиз бўлади.

З. НАЖИМОВА,
Ўрта Чирчиқ районидаги тикувчилик фабрикаси ишчиси.

БАЛЛИ, ҲАШАРЧИЛАР!

● БЎСТОНЛИҚ районининг меҳнаткашлари ҳосил йиғим-теримида оққўрғонликларга самарали ёрдам бермоқдалр. Мусобақада район маиший хизмат кўрсатиш комбинати коллективи пешқадамлик қилаётир. Суратларда: (юқоридан) пахта штаби бошлиғи Н. Ғ. Ғуломов бу илғор коллективга кўчма Қизил байроқ топширмоқда. (Пастда) шу райондаги Бауман номли 4-ўрта мактаб ўқувчиси Михаил Андреев. У «Оққўрғон» совхози далаларида ҳар куни 50 килограммга етказиб пахта термоқда.

В. Портнов фотолари.

ЎҚУВЧИЛАР ҲИССАСИ

МАКТАБИМИЗ ўқитувчилари ва ўқувчилари уч йилдирки, Чиноз районидаги «Қизил Октябрь» колхози меҳнаткашларига етиштирилган «оқ олтин» ҳосилини йиғиштириб олишда амалий ёрдам кўрсатиб келмоқдалар. Бу йил ҳам 250 ўқувчи машина терими ниҳоясига етаётган бир паллада колхоз пахтазорларига етиб келди. Абдураим Шербўтаев бошлиқ бригаданинг қўш қаватли кўркам дала шийпони ўқувчилар ихтиёрига топширилди.

Ўтган йили ҳам биз шу таниш карталардан 155 тонна «оқ олтин» териб берган эдик. Бу йил икки марта машина терими ўтказилган бўлишига қарамай, ҳали далаларда ҳосил кўп. Карталарни айланиб чиқиб, мавсум охиригача 170 тонна сифатли пахта териб бериш мажбуриятини қабул қилдик. Ҳозир барча ўқитувчи ва ўқувчиларнинг диққат эътибори мана шу маррани эгаллашга қаратилгандир.

Яқинда биз дастлабки беш кунликка якун ясадик. Ўқувчилар шу қисқа вақт ичида эл хирмонига салкам 50 тонна «оқ олтин» тўкдилар. Эрталабки линейкада терим илғорлари муносиб тақдирланди. 8-синф ўқувчиси Феруза Еримбетова, 9-синф ўқувчиси Васила Қаюмова, 10-синф ўқувчиси Зуҳра Иброҳимова ва бошқалар кундалик нормани 1,5 ҳиссага етказиб бажармоқдалар. Улар рекордига бағишлаб дала шийпонида жанговар варақалар чиқарилди.

Ҳозир ўқувчилар уч группага бўлиниб пахта теришяпти. Бу жанговар отрядларга ўқитувчилардан Абдуғани Қолдибоев, Гулзира Солиҳова, Саидакбар Султонов бошчилик қилмоқдалар. Группалар ўзаро мусобақадошдир. Ҳар беш кунда мусобақа ғолиблари маълум бўлаяпти.

Ўқувчиларнинг унумли меҳнат қилишлари устида алоҳида қайғурмоқдамиз. Мактабимиз жойлашган «Назарбек» совхози раҳбарлари зарур сабзавот ва озиқ-овқат маҳсулотларини етказиб бериб турибдилар. «Қизил Октябрь» колхози раҳбарлари ҳам ўқувчилар ҳолидан доимо хабар олиб турибдилар. Улар учун зарур жиҳозларни етказиб бермоқдалар. Бу ғамхўрликка жавобан йигит-қизларимиз яна ҳам унумли меҳнат қилишга, эл хирмонига барака киритишга интилмоқдалар.

Т. ЭШОНХЎЖАЕВ,
Калинин районидаги Маяковский номли 1-ўрта мактаб директори.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ЖАМОАТЧИ КОНСУЛЬТАЦИЯ БЮРОСИДАН

САВОЛЛАРИНГИЗГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

САВОЛ: 18 ёшгача бўлган ишчи ва хизматчилар учун қандай иш вақти белгиланади. Неча ёшдан ишга қабул қилинади?

А. АҲМЕДОВ.

ЖАВОБ: 16 ёшдан 18 ёшгача бўлган ишчи ва хизматчилар учун ҳафтасига 36 соат, 15 ёшдан 16 ёшгача бўлган шахслар учун эса ҳафтасига 24 соат иш куни белгиланади.

Лекин шуни таъкидлаб айтиш керакки, ҳамма жойда ҳам ўн олти ёшга тўлмаган ёш ишга қабул қилинавермайди. Фақатгина иш шароитига қараб, алоҳида ҳолларда шунда ҳам касаба союз комитети билан келишилган ҳолда ўн беш ёшга тўлган шахслар ишга қабул қилинишлари мумкин.

●

САВОЛ: Эмизикли боласи бўлган оналарга фарзандини эмизиш учун танаффус бериш тартиби қандай бўлади?

Н. ОБИДОВА.

ЖАВОБ: Эмизикли боласи бўлган оналарга ва боласи бир ёшга тўлмаган аёлларга дам олиш ва овқатланиш учун бериладиган умумий танаффусдан ташқари, бола эмизиш учун ҳам танаффуслар берилади.

Бу танаффуслар камида ҳар уч соатда бир марта, ўттиз минутдан бўлиши керак. Бир ёшга етмаган икки нафар ва ундан ортиқ бола бўлган тақдирда, уларни эмизиш учун бериладиган танаффуслар муддати шунга яраша узайтирилади.

Онанинг илтимосига мувофиқ бола эмизиш учун бериладиган танаффуслар умумлаштирилиб, тушки овқат танаффусига қўшиб берилиши ёки иш кунининг охирига кўчирилиб, иш куни шунга яраша қисқартирилиши мумкин.

Болани эмизиш учун бериладиган танаффуслар иш вақти ҳисобига киритилади ва бу вақт учун ўртача иш ҳақи тўланади.

●

САВОЛ: Рационализаторлик таклифи ҳақида маълумот берсангизлар. Рационализаторлик таклифи қандай бўлиши керак?

Ғ. СОБИРОВ.

ЖАВОБ: Рационализаторлик таклифлари — ишлаб чиқаришда қўлланилаётган техникани, машиналар, приборлар, инструментлар, аппаратларни, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларини, ишлаб чиқариш технологиясини мукаммаллаштириш, техника хавфсизлиги ва меҳнат муҳофазасини яхшилаш бўйича бўлган таклифлар, шунингдек, меҳнат унумдорлигини ошириш, энергиядан, ускуналар ва материаллардан кўпроқ самарали фойдаланиш имкониятини яратишга қаратилган таклифлар ҳисобланади.

Рационализаторлик таклифи жиддий янги бўлиши шарт эмас. Унинг мазкур корхонада ишлаб чиқариш учун илгари қўлланилмаган янгилик сифатида жорий қилиниши кифоя. Рационализаторлик таклифлари қабул қилингач улар амалдаги қоидага кўра жорий этилади.

ЭНГ ЯХШИ КИНОМЕХАНИКЛАРМИЗ

«ҒИЁС КИНО»

Юқори зона қишлоқларида истиқомат қилувчи аҳоли орасида сочларига қалин оқ оралаган жиккаккина бу кишини танимайдиганлар бўлмаса керак. У ҳақда гапирсангиз, улар ҳатто: «Ҳа, ўзимизнинг Ғиёс киноми?» деб қўйишади.

Ғиёс ака Нажимов бу йил 60 ёшга тўлди. Лекин, ёшлардек тетик, бардам ва серғайрат. У киномеханиклик касбини Совет Армиясида хизмат қилаётган вақтида ўрганди. Армиядан қайтгач Тошкентда шу касбда ишлади, малакасини оширди. 1956 йили эса Бўстонлиқ районига қайтиб келди. Бу пайтларда районнинг айрим қишлоқлари аҳолисига кино хизмати кўрсатиш анча оқсаб турган эди. Транспорт, киноқурилмалар етишмасди. Бунинг устига айрим қишлоқларга электр қуввати келтирилмаганди, катта ташкилотчилик ишларини амалга ошириш лозим эди. Бу масъулиятли вазифа Ғиёс ака зиммасига юклатилди. Бора-бора ҳамма қишлоқлар электрлаштирилди, барча аҳолини киномеханизмдан баҳраманд қилиш имконияти яратилди. Тоғдаги қишлоқларга кўчма кино қурилмалар келадиган бўлди. Бу ишларда Ғиёс аканинг катта ҳиссаси бор. У 40 йиллик меҳнат фаолиятининг 26 йилини тоғлиқлар хизматига бағишлади. «Ғиёс кино» деган ном орттирди.

Ғиёс аканинг иши баҳордан қишгача янада кўпаяди. Бундай пайтларда у ўз хоҳиши билан кўчма кинога ишга ўтади. Ёзда эса пионер лагерларида дам олаётган болалар ҳамиша унинг келишини сабрсизлик билан кутишади.

Тажрибали киномеханик бу орада Яккатут, Боғистон, Такаёнғоқ, Полванак аҳолисига, дам олиш уйларида ҳордиқ чиқараётганларга ҳам хизмат кўрсатишга улгуради. Давлат планлари ва зиммага олган мажбуриятларини доимо ошириб бажаради.

Ғ. Нажимовнинг шогирдлари ҳам кўп. Уларнинг сони ҳозир 20 нафардан ошиб кетган. Ўз касби орқали бахт топган коммунист киномеханикнинг меҳнатлари партия ва ҳукуматимиз томонидан Меҳнат Қизил Байроқ ордени ва қатор медаллар билан тақдирланган.

Ғиёс ака Нажимов пенсия ёшида бўлишига қарамай, ҳамон хизматда. Уни дам чўпонлар ҳузурида, дам бригадаларнинг дала шийпонларида, ё бўлмаса қишлоқ клубида учратасиз.

И. ПИРМЕТОВ,
Ғазалкент шаҳри.

ДИҚҚАТ: ЯНГИЛИК!

КУТУБХОНАДА КЎРГАЗМА

Социалистик Чирчиқ шаҳри яқин орада ўзининг шонли юбилейини нишонлайди. Бу санага маданий-оқартув муассасаларида ҳам катта тараддуд кўрилмоқда. Марказий шаҳар кутубхонасида олиб борилаётган ишлар ҳам эътиборга сазовор.

Юбилейга бағишланган тематик кўргазмаларни ташкил этишга киришилди. «Диққат: янгилик!» деб номланган экспозицияда сўнгги йилларда чоп этилган адабиётлардан намуналарни кўриш мумкин.

Кутубхона ташаббуси билан библиографик кўрсаткич тайёрлашга киришилди. Бунинг учун кутубхонанинг иккинчи филиалида тематик картотека бўлими очилди.

Бўлим мудирлари кутубхона фондида сақланаётган барча адабиётларни систематлаштиришга ҳам киришдилар. Бу библиографик манба шаҳарнинг бугунги куни ва турли адабиётлар, матбуот нашрларининг тематик картотекаси сифатида «Чирчиқ» номи билан босмага берилади.

С. ОДИЛОВА,
жамоатчи мухбир.

ДАЛАДА КОНЦЕРТ

ШУ кунларда район маданият уйининг агитбригадаси коллективи ўз ўрнини пахтакорлар ҳузурида деб билмоқда. Улар ҳозиргача «Коммунизм», «Ленинобод», Вотинцев номли, Ҳамид Олимжон номли, Навоий номли колхозларда бўлишиб, ранг-баранг концерт программаларини намойиш этдилар. Агитбригаданинг Алижон Ўрозов, Баҳодир Юсупов, Мавлуда Дадабоева, Раъно Бердиева каби ҳаваскорлари ижро этган дилрабо куй ва қўшиқлар, жозибали рақслар томошабинлар томонидан зўр олқишлар билан кутиб олинди.

П. ЭРГАШЕВ,
Оққўрғон райони.

РАҲМАТ, ДОКТОР

Беморнинг қалб ҳарорати билан йўғрилган «Раҳмат, умрингиздан барака топинг», — деган сўзлар врач учун ҳар қандай мукофотдан аълодир. Бекобод шаҳар бирлашган марказий шифохонасининг хирургия бўлими «таклифлар ва мулоҳазалар дафтари»ни варақлаган киши нажоткорларнинг ана шундай эъзозга сазовор бўлаётганликларига тўла ишонч ҳосил қилади. Айниқса, хирург Эркин Қодиров номига битилган бундай сўзларни кўплаб учратасиз.

Дарҳақиқат Эркин Қодиров ўз касбига дилдан меҳр қўйган. 1968 йилда Тошкент Давлат медицина институтининг даволаш факультетини имтиёзли диплом билан тугатган ёш хирург икки йил давомида ҳарбий врач сифатида фаолият кўрсатди. 1970 йилдан бери эса Е. Т. Ли мудирлик қилаётган хирургия бўлимида ишлаяпти.

Эркин Қодиров — коммунист, касалхона партия бюроси аъзоси сифатида партиявий топшириқларни ҳам сидқидилдан бажараётир.

Саломатлик постида сергак турган шифокор ўз ҳалол меҳнати билан дилдан айтилган ташаккурларга сазовор бўлди. Биз ҳам юзлаб беморларнинг қалб сўзларини умумлаштириб, унга:

— Раҳмат, доктор! — деймиз.

Ф. ЗИЕДУЛЛАЕВ,
Бекобод райони.

БОЙЛИГИ

* * *

ИЖТИМОИЙ, шу жумладан маънавий ҳаёт барча томонларининг интернационаллашуви етук социалистик жамиятимизнинг ёрқин кўринишидир. Коммунистик маданият миллий тўсиқлар нималигини билмайди ва барча халқларга баб-баравар хизмат қилади. Шунинг учун ҳам В. И. Ленин бизнинг байроғимизга «миллий маданият» эмас, балки «ҳамма миллатларни олий социалистик бирликка қўшадиган... интернационал (халқаро) маданият» шиори ёзилган», деб ёзган эди.

Совет республикалари маданиятидаги миллий жиҳатлар бошқа қардош халқларнинг ютуқлари билан тобора кўпроқ бойиб бормоқда. Бу социализм руҳига, мамлакатимиздаги барча миллат ва элатларнинг манфаатларига жавоб берувчи прогрессив жараёндир. Бу билан коммунистик маданиятга асос солинмоқда.

СССР халқлари маданиятларининг ўзаро алоқаси ижодкор зиёлиларга ҳар томонлама ҳамкорлик қилиш учун зарур шарт-шароитлар яратиб берди. Масалан, ССР Иттифоқи академик Большой театри ўзбек композитори Улуғбек Мусаевнинг атоқли ёзувчи Шароф Рашидовнинг «Кашмир қўшиғи» поэтик асари асосида ёзган «Ҳинд достони» балетини саҳналаштирди. Москва ва Тошкент санъат усталарининг ижодий ҳамкорлиги асосида бу балетнинг саҳнага қўйилиши социалистик интернационализм ғоялари амалга оширилишининг ёрқин ифодасидир.

Худди шунингдек, мамлакатимиз барча халқлари буюк рус адиблари М. Горький, В. Маяковский, М. Шолохов, А. Толстой, украин адиби М. Стельмах, белорус Я. Купала, авар шоири Р. Хамзатов, қирғиз ёзувчиси Ч. Айтматов, қозоқ М. Авезов асарларини севиб ўқийдилар. Ўз навбатида ўзбек шоир ва ёзувчилари Ҳамза, Ойбек, Абдулла Қаҳҳор, Ғ. Ғулом, Уйғун асарлари ҳам Совет Иттифоқи китобхонларига яхши маълумдир.

Маънавий ҳаётни интернационаллашувида, халқлар маданиятининг ўзаро бойишида миллатлараро алоқа тили бўлган рус тилининг роли бениҳоя каттадир. Ватанимиз барча халқларининг иккинчи она тилига айланган рус тили турли тилларда ёзилган асарларни Иттифоқимиздаги барча китобхонларга етказиш имконини бермоқда. Ҳозирги пайтда СССР аҳолисининг рус миллатига мансуб бўлмаган 62 проценти рус тилини ўз она тилидек билади.

Мамлакатимиз ривожланишининг ҳозирги босқичида маънавий ҳаётимизнинг интернационаллашуви фақатгина маданий бойликларни ўзаро алмашишдагина эмас, балки турли халқлар маданиятларининг совет кишиларининг тобора ўсиб бораётган маънавий эҳтиёжларини тўлароқ қондиришни мўлжаллаган қалин ҳамкорлигида ҳам намоён бўляпти. Бу соҳада иттифоқдош республикаларда совет маданияти, адабиёти фестивалларини ўтказиб туриш муҳим аҳамият касб этяпти. Жумладан, кейинги пайтларда Ўзбекистонда «Тошкентнинг олтин кузи» санъат фестивали, совет адабиёти кунлари зўр муваффақият билан ўтди.

Қардош республикаларнинг ягона оиласидаги Совет Ўзбекистони ССР Иттифоқи ташкил этилгандан бери ўтган 60 йил мобайнида экономикаси мислсиз тараққиёт чўққиларига кўтарилди, маданияти беқиёс гуллаб-яшнади. Унинг келажаги эса янада порлоқдир. КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг Ўзбекистон ССРга учинчи Ленин ордени топширишга бағишланган тантанали мажлисда сўзлаган нутқида таъкидлаганидек, ғанимларимизнинг туҳматларига қарамай социализм халқларнинг маданий хусусиятларини янги юксакликларга кўтарди ва уни бошқа халқларнинг мулкига айлантирди. Шу боисдан ҳам кўп асрлик тарихида шонли саҳифалар озмунча бўлмаган ўзбек халқининг ривожидаги олтин давр ўтмишда эмас, балки ҳозирги кунда ва келажакдадир.

Г. БУГАЕВА,
фалсафа фанлари кандидати.

«ТАШОБЛГАЗ» РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

«ХЎП БЎЛАДИ, БАЖАРАМИЗ!»

Ҳурматли редакция!

Дунёда «Хўп бўлади, бажарамиз!» деб қутилишдан осони йўқ экан. Бу борада «Келесгаз» идораси «тажриба»сини ҳар қанча «мақтаса» арзийди. Бир ярим йилдан кўпроқ вақтдан бери чўзиб келинаётган ана шундай «Хўп бўлади»нинг бир учини мактуб орқали редакцияга етказиб қўйишга қарор қилдик. Воқеа мана бундай бўлганди:

Тошкент районидаги Охунбобоев номли колхоз территориясида «Ўзбекистон» кўчаси бор. Унинг икки томони газлаштира бошланганига бир неча йил бўлди. Хонадонларга беминнат «зангори олов» кириб келиши кимни ҳам қувонтирмайди дейсиз! Бу хушхабардан қувончимиз ичимизга сиғмай орзу қилинган кунларни кута бошладик. Минг афсуски, бу кун ҳаммага ҳам насиб қилмади: кўчанинг бир томони тўла, иккинчи томони чала газлаштирилганича қолиб кетди. Монтажчилар эса турли баҳоналарни рўкач қилиб, бошқа объектга йўл олдилар. Биз ҳикоя қилмоқчи бўлган воқеа ана шундан кейин бошланди.

1981 йилнинг апрель ойида «Келесгаз» идораси бошлиғининг номига «Ўзбекистон кўчаси аҳолиси ёзма равишда мурожаат қилиб, қолиб кетган уйлар газлаштирилишини илтимос қилдик. «Хўп бўлади»нинг боши шу куни туғилди.

Бир ой ўтар-ўтмас газ идораси раҳбарлари аризадаги илтимос қондирилишини маълум қилдилар. Ҳатто 1981 йилнинг 7 майида барча хонадонлардан «Келесгаз» идорасининг кирим кассасига, деб лойиҳа учун 15 сўмдан пул ҳам қабул қилинди. Бир кунда ҳаммамиз пулларни кассага тўлаб келдик. Орадан кўп эмас, оз эмас йил-ўн икки ой вақт ўтди. Газдан эса дарак йўқ.

Яна бўзчининг мокисидек «Келесгаз» идорасига қатнай бошладик. Ниҳоят, уйлар ичкарисида ўрнатиладиган газ қувурлари учун ҳар бир хонадон якка тартибда ҳақ тўлашидан ташқари кўчадан ўтадиган асосий қувур «Келесгаз» маблағи ҳисобидан қурилмаслиги, бунинг учун Охунбобоев номли колхоз маблағ ажратиши кераклиги билдирилди. Қисқаси сансалорлик бошланди. Энди колхоз правлениесига қатнай бошладик...

Яна орадан уч ой вақт ўтди. Сўнг бу масала ҳам ҳал бўлди.

Шу йилнинг июнь ойи бошларида райондаги турли раҳбар ташкилотларга — район ижроия комитетига, район халқ контроли комитетига, «Келесгаз» идорасига... аризалар йўллаб бу сансалорликни маълум қилдик. Лекин, бундан ҳам натижа чиқмади.

Орада район халқ контроли комитетидан хат олдик. Мактубда шундай дейилган эди.

«Район халқ контроли комитети шу масала юзасидан «Келесгаз» идорасига мурожаат қилиб, қуйидаги жавобни олди: шикоят «Ташоблгаз» ишлаб чиқариш бирлашмаси ва «Келесгаз» идораси билан ҳамкорликда кўриб чиқилди. «Келесгаз» билан Охунбобоев номли колхоз раиси Жалилов шартномасига асосан «Ташоблгаз» ишлаб чиқариш бирлашмаси номига наряд-буюртма тайёрланди ва унинг бир нусхаси иш бошлаш учун монтажчиларга топширилди. «Ўзбекистон» кўчасидаги етти хонадон 1982 йил охиригача газлаштирилиши режалаштириб қўйилди».

Жавоб хатига бир қарашда «Ниҳоят муаммо ҳал қилинди» деган хулосага келасан, киши. Лекин бу бир қарашда шундай, холос. Қолаверса бу муддат тугагунча икки ой совуқ кунларга чидаб бериш керак. Лекин асосий масала бунда ҳам эмас. Бу ваъда галдаги «Хўп бўлади» эмасмикин?! Негаки, жавоб хати тайёрланганига бир неча ой (13 август, 1982 йил) бўлди. Шундан бери аниқ бир иш қилингани йўқ.

Сентябрь ойи бошларида монтажчилар келиб асосий газ қувурини кўча томондан ўтказишди-ю, «эртага келамиз» деб жуфтакни ростлаб қолишди. Шундан бери ўша куннинг эртаси қачон келаркин деб ҳамон кутаяпмиз. Ҳаво эса кун сайин совиб боряпти. «Хўп бўлади» деганлардан эса ҳамон дарак йўқ!..

Салом билан ваъдабозларни орзиқиб кутувчилар: Э. ЙЎЛДОШЕВ, Ш. ДЎСТМЕТОВА, А. ПЎЛАТОВ, Х. ЯХЁЕВ, Э. ҲАСАНОВ, Э. ЁҚУБОВ, Х. СОИПОВлар.

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

Холодильникни ким тузатади?

Қибрайдаги хўжалик моллари магазинидан «Минск-10» маркали холодильник сотиб олган эдим. Шу йил 20 июнгача яхши ишлаб турди. Сўнг ишламай қўйди. Гарантиядаги ремонт муддати тугамагани учун район марказидаги устахонага мурожаат қилдим. Устахона билан уйимиз оралиғидаги масофа нари борса 500 метр келади. Бориб холодильниклар бўйича мутахассис Исмат Шомансуровга учрашдим. Машина келтирмасам бормаслигини айтди. Машина ҳам топиб уйга олиб бордим. Холодильникни кўрган бўлиб «85 сўм берсангиз, тузатиб берамиз» деб гапни қисқа қилди-қўйди. Мен «гарантияли ремонти муддати ҳали тугаган эмаску» десам, заводдан 1977 йили чиққан экан. Заводга мурожаат қилинг деб, жўнаб қолди.

Шу кундан оворагарчилик бошланди. «Техсложбитприбор» область бирлашмаси раҳбарларига бориб учрашдим. Бирлашма ишлаб чиқариш техника бўлимининг бошлиғи —ўртоқ В. Александров Қибрайдаги устахона ходими Исмат Шомансуровга холодильникни ремонт қилиб бериш ҳақида хат ҳам ёзиб берди. Уста эса «ўзлари тузатишсин» деб хатни қўлимга қайтариб берди.

Яна бирлашмадаман. Бу гал бирлашма бошлиғи Лазарь Семенович Мелихов заводга хат ёзишганини рўкач қилди. У ердан жавоб келса тузатиб беришар эмиш. Ҳайронман, ўз вазифасини бажармайдиган И. Шомансуров каби усталарнинг инсофсизлиги туфайли яна қачонгача сарсон бўларканман.

С. РАҲИМЖОНОВ,
Қибрайдаги музика мактаби ўқитувчиси.

СЎЗ — ОСИЁ ВА АФРИКА ХАЛҚЛАРИ БИРДАМЛИГИ ТАШКИЛОТИ ПРЕЗИДИУМИ МАЖЛИСИ ҚАТНАШЧИЛАРИГА

● Суратда: Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилоти президиуми мажлиси қатнашчилари (чапдан ўнгга) Осиё ва Африка халқлари билан бирдамлик Болгария комитетининг раиси, Болгария Миллий Қаҳрамони С. Трински, Монголия комитетининг раиси Н. Цултэм ва Д. Бутански (Болгария).

А. Кошкин ва Р. Шамсутдинов фотоси.

(ЎзТАГ).

ТАРАҚҚИЁТНИНГ ПОРЛОҚ ЙЎЛИ

Дан СИНДИ,

Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилотидаги Африка миллий комитетининг вакили (Жанубий Африка Республикаси).

— Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилоти президиумининг ушбу мажлиси Тошкентда ўтаётганлиги диққатга сазовордир. Биз Ўрта Осиё республикалари, шу жумладан, Ўзбекистон Улуғ Октябрь социалистик революциясидан сўнг, ССР иттифоқига қўшилганларидан кейин тараққиётнинг порлоқ йўлига тушиб олганликларини яхши биламиз. Экономика ва маданиятни ривожлантиришда эришган улкан муваффақиятларингиз бундан ёрқин далолат бериб турибди.

Умуман, республикангизнинг социал тараққиёт соҳасида эришган муваффақиятлари барча ривожланаётган мамлакатлар, хусусан, мустамлакачилик кишанларидан ҳалос бўлган Африка мамлакатлари учун ибратлидир. Бу ютуқлар халқлар ҳақиқий эркинликка эришган, турли миллат ва элатлар ўртасида қардошларча дўстлик, ҳамкорлик таъминланган тақдирдагина социал тараққиётнинг юксак чўққиларига кўтарилиш мумкинлигини кўрсатади.

Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилоти империализм ва мустамлакачиликка қарши, халқлар озодлиги учун қатъият билан кураш олиб бормоқда. Ҳозирги пайтда ташкилот Жанубий Африка халқларининг озодликка эришиш учун курашини қўллаб-қувватлаб келаётир. Бу курашда мамлакатимиз халқлари буюк Совет Иттифоқининг бирдамлигини тўла ҳис этиб турибдилар.

Жанубий Африка халқи ўз озодлиги учун курашда Америка империалистларининг турли кирдикорларига дуч келмоқдалар. АҚШ Жанубий Африка Республикасида ирқчи режим сақланиб қолишидан манфаатдордир. Чунки, бу район улар учун стратегик аҳамиятга эгадир.

Биз миллий мустақиллик ва озодлик учун курашда бутун жаҳон халқларининг хайрихоҳлигини ҳис этяпмиз. Осиё ва Африка халқлари билан бирдамлик ишига социалистик мамлакатлар, биринчи навбатда Совет Иттифоқи жуда катта ҳисса қўшяпти. Буни КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилоти президиумининг XI мажлиси қатнашчиларига самимий салом йўллаб ва самарали ишлашни истаб энг эзгу тилаклар билдирганлиги ҳам исботлаб турибди.

ҚУДРАТЛИ КУЧ

Марнут ХЕЛЬМИНЕН,

Финляндиянинг Африка комитети аъзоси.

— Энг аввало, Тошкент мени мафтун қилганлигини таъкидламоқчиман. Шаҳрингизда биринчи бор бўлишим. Унинг проспектлари, замонавий архитектура усулида қурилган биноларидан ғоят завқландим. Уларнинг кўпчилиги зилзиладан сўнг қисқа вақт ичида барпо этилганлигини эшитиб, янада ҳайратландим.

Тошкентликларнинг меҳмондўстлиги, хуш кайфиятлиги менда, айниқса, катта таассурот қолдирди. Уларнинг турмушларидан мамнунлиги чеҳраларидан кўриниб турибди. Бу тинч меҳнат ҳуқуқидан баҳраманд бўлган кишилар қувончидир.

Мен ташкилотимиз президиумининг аввалги мажлисида ҳам иштирок этган эдим. Бироқ, Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилоти президиумининг XI мажлиси ўз кўлами жиҳатидан ажралиб туради. Анжуманимизда 64 мамлакат революцион демократик партияси, оммавий жамоат ташкилотларининг, 15 та халқаро ташкилотнинг вакиллари иштирок этаётганликларининг ўзи бунинг исботидир.

Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилоти ҳар икки қитъа халқлари олдида турган жуда муҳим масалаларни ҳал этиш учун курашмоқда. Финляндия Европада жойлашган бўлса ҳам мамлакатимиз халқлари осиёлик ва африкаликлар билан бирдамдирлар. Уларнинг бу бирдамлиги комитетимиз активлари томонидан ташкил этилаётган турли тадбирларда ўз ифодасини топмоқда.

Яқиндагина, мен ташкилот мажлисида иштирок этишга жўнашимдан икки кун аввал финляндиялик 150 минг ўқувчи бўш пайтларида турли корхоналарда ишлаб топган пулларини ихтиёрий равишда бирдамлик ташкилоти фондига ўтказдилар. Мамлакатимиздаги кўпгина корхоналарнинг ишчилари ҳам бир кунлик иш ҳақларини ташкилот фондига ўтказишди.

Комитетимиз ташаббуси билан Финляндиянинг кўпгина шаҳарларида Исроилнинг Ливанга агрессиясига, тинч фаластин халқининг қирғин қилинишига қарши оммавий намойишлар бўлиб ўтди. Намойиш қатнашчилари агрессорни қўллаб-қувватлаётган, унга ҳарбий ва иқтисодий ёрдам кўрсатаётган АҚШ ҳукмрон доиралари сиёсатини кескин қораладилар.

Антиимпериалистик кучларнинг бирлиги ва жипслиги тобора катта аҳамият касб этяпти. У давримизда қудратли кучга айланиб, халқларнинг озодлиги, социал тараққиёт учун кураш муваффақиятини таъминламоқда.

ИЛҒОР МАТБААЧИЛАР

ОЛМАЛИҚ шаҳар босмахонасининг коллективи юбилей йилида юксак марраларни белгилаган. Шаҳар матбаачилари йил давомида планга қўшимча минглаб сўмлик буюртмаларни тайёрлашга ваъда берганлар.

— Саккиз ойлик план 101 процентга етказиб бажарилди,— дейди босмахона директори, республикада хизмат кўрсатган маданият ходими Мария Душевская. — Лекин бу ҳам имкониятларимизнинг чеки эмас. Келгусида илғорлар намунаси асосида иш юритиб, кўрсаткичларни салмоқлироқ қилиш билан бирга уларнинг сифатини яхшилашга бел боғлаганмиз.

Коллективнинг юксак марраларни эгаллашида илғорлар: ҳарф терувчи, учинчи даражали Меҳнат Шуҳрати ордени кавалери Сония Бадеева, саҳифаловчи Тевиде Алиева, босмаловчи Маргарита Кашчиналарнинг хизматлари катта бўляпти. Улар беш йилликни муддатидан илгари бажариш ташаббуси асосида иш юритиб, айни пайтда 1984 йил ҳисобига маҳсулот топширишяпти.

О. ХУШНАЗАРОВ.

ҲАР ТЎҒРИДА

ДЕЛЬФИН ЁРДАМГА КЕЛДИ

Дельфин 11 ёшлик боланинг тўрт соат давомида сув устида туришига ёрдам берди!

Бу воқеа Ҳинд океанидаги Кокос ороллари соҳилида юз берди. Ник Кристиадис дўстлари билан берилиб серфинг ўйнашарди. Шу вақт бирдан шторм бўлди. Никнинг тенгдошлари қирғоққа чиқиб олишга улгуришган эди, Никни тўлқин океанга оқизиб кетди. Бу ерда акулалар кўп бўлади. Шунинг учун ҳам унинг ота-онаси ва қидирув группаси аъзолари боланинг омон қолишидан умидларини деярли узган эдилар.

Лекин, Ник тирик қолди. Унинг ўзи ҳикоя қилишича, дельфин уни дарҳол ўз ҳимоясига олган. У боладан узоқлашмай шундай ёнгинасида айланиб юрган. Ник аввалига уни акула деб қўрқиб кетган, лекин дельфин ўзини қўриқлаётганлигини дарров пайқаган. Шундан сўнг у хотиржам бўлиб, тўрт соат давомида сув устида турган. Шундан сўнг уни самолётдан кўриб қолишган ва ундан берилган хабар билан қутқарувчи катер етиб келган. Америкада чиқадиган «Стар» ҳафталиги шундай хабар беради.

СПОРТ

ИККИ ЎЙИН, ИККИ ҒАЛАБА

Ўтган шанба ва сешанба кунлари мамлакат футбол чемпионати иккинчи лига, еттинчи зонасида иштирок этаётган командалар ўттиз бешинчи ҳамда ўттиз олтинчи тур ўйинларини ўтказдилар.

«Соҳибкор» ҳар икки учрашувни ҳам ўз майдонида ўтказди. Дастлаб турнир жадвалида пешқадамлик қилаётган коллективлардан бири — Наманганнинг «Навбаҳор» командаси Халқободга меҳмон бўлиб келди. Бу учрашув майдон эгаларининг тўлиқ устунлигида ўтди. Улар 3:1 ҳисобида муҳим ғалабани қўлга киритдилар.

Кейинги ўйинда эса воқеалар бироз бошқачароқ содир бўлди. Чамаси, халқободлик футболчилар ўз рақиблари — Ленинободнинг «Хўжанд» командаси куч ва имкониятини ҳисобга олмадилар. Натижада ўйиннинг дастлабки минутларида меҳмонларнинг ҳар томонлама устунлиги сезилиб турди. Бу устунлик ўйин натижасига ҳам таъсирини ўтказди. Ленинободлик футболчилар майдон эгалари дарвозасига кетма-кет икки тўп киритдилар. Бунинг устига соҳибкорчи В. Обезинский ўн бир метрлик жарима тўпини мўлжалга аниқ йўналтира олмади. Фақат биринчи бўлимнинг сўнгги минутларида ярим ҳимоячи И. Охунбобоев боши билан чиройли тўп киритиб, орадаги фарқни қисқартирди.

Мағлубиятдан қутилиш ва ғалабани таъминлаш учун «Соҳибкор» командаси тренерлари тўғри йўл танлашди. Ўйиннинг иккинчи бўлимида майдонга ёш ва умидли ўйинчилар туширилди. Ҳужумчилар Ф. Абдурасулов ҳамда И. Чачилар шерикларига таъсирларини ўтказа олдилар. Ҳужум жонлангандек бўлди. Аввал О. Синелобов ҳисобни тенглаштирди. Орадан бироз вақт ўтгач, ҳужумчи С. Ризаматов ўз командасини олдинга олиб чиқди.

Рақиб дарвозасига ғалаба тўпини киритган С. Ризаматов учрашувнинг энг яхши ўйинчиси деб топилди ва у «Халқобод» стадиони дирекцияси таъсис этган махсус соврин билан мукофотланди.

Кетма-кет қўлга киритилган икки ғалаба футболчиларимиз мавқеини анчагина мустаҳкамлади. Улар хавфли зонадан чиқиб олдилар.

Мазкур чемпионатда Самарқанднинг «Динамо» командаси муваффақиятли иштирок этди. Динамочилар зона ғолиби бўлдилар. Самарқандлик футболчилар мамлакат футбол чемпионати биринчи лигасига йўлланма олиш учун курашни давом эттиришади.

Ўтган икки тур натижалари билан танишинг: 35-тур —«Динамо» —«Старт» — 1:0; «Амударё» — «Нефтяник» — 0:1; «Ёшлик» — «Шаҳрихончи» — 2:1; «Хива» — «Хоразм» — 3:0; «Пахтакор» — «Олой» — 4:0; «Янгиер» — «Хўжанд» — 1:0; «Наримановчи» — «Зарафшон» — 1:0; «Автомобилист» — ЦОР — 2:0.

36-тур — «Динамо» — «Хисор» — 3:2; «Янгиер» — «Навбаҳор» 3:1; «Ёшлик» — «Нефтяник» — 1:1; «Хива» — «Зарафшон» — 2:1; «Наримоновчи» — «Хоразм» — 2:2; «Автомобилист» — «Олой» — 4:1; «Пахтакор» — ЦОР — 2:1.

Командаларнинг бугунгача турнир жадвалидаги аҳволи қуйидагича:

	Ў.	Т.	О.
Динамо	34	57—16	52
Нефтяник	34	53—24	46
Навбаҳор	33	56—27	43
Старт	34	36—22	41
Ёшлик	34	50—45	39
Хива	34	42—44	38
Наримановчи	34	40—39	38
Янгиер	33	50—42	37
Хоразм	33	44—40	37
Соҳибкор	33	50—38	36
Автомобилист	34	42—30	36
Хисор	34	39—43	34
Пахтакор	34	53—38	33
Шаҳрихончи	33	51—47	33
Зарафшон	34	37—41	32
Олой	35	38—66	27
Хўжанд	33	27—60	16
Амударё	32	26—58	14
ЦОР	35	20—91	8

«Соҳибкор» яна уч учрашув ўтказади. Футболчиларимиз «Хисор», «Старт» ва «Янгиер» командаларининг меҳмони бўладилар.

Р. ШЕРАЛИЕВ.

Халқаро ҳаёт

ЖИНОИЙ ТИЛ БИРИКТИРИШ ФОШ ЭТИЛМОҚДА

ДАМАШҚ. Сурияда чиқадиган «Ас-Савра» газетаси Америка-Исроил стратегик иттифоқини фош этувчи мақола эълон қилди. Империализм билан сионизм ўртасидаги бундай агрессив иттифоқдан мақсад, деб ёзади газета, — Яқин Шарқда Исроил билан АҚШ ҳукмронлигини ўрнатишдан, араб мамлакатларини иқтисодий ва сиёсий қарам этишдан иборат.

Исроил армиясининг Ливанга қуролли бостириб кирганлиги, мазкур мамлакатнинг қочоқлардан ваҳшиёна ўч олганлиги, деб давом этади «Ас-Савра» газетаси, араб халқларига, уларнинг мустақиллиги ва эркинлигига қарши кенг миқёсдаги Америка-Исроил тил бириктиришининг дастлабки босқичи холос. Қароқчиликдан иборат бундай иттифоқ янги, янада хатарли ҳарбий иғвогарликларни ўз олдига мақсад қилиб қўйган. Исроил Вашингтоннинг кўрсатмаси ва бевосита мадади билан Яқин Шарқда бошлаган можаро тарихи ана шундан далолат беради, деб таъкидлайди газета.

(ТАСС).

ИСПАНИЯ МУДОФАА МИНИСТРИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

МАДРИД. Испания мудофаа министри А. Олиарт бу ерда реакцион ҳарбийларнинг ҳукуматни ағдариш мақсадидаги фитнаси яқинда фош этилганлиги ва уни текшириш натижалари тўғрисида гапирди..

У фитначилар группаси қирол саройини, бош министр резиденциясининг ва бошқа ҳарбий объектларни ўққа тутиш учун артиллериядан фойдаланишни планлаштирганлигини айтди. Группа шундай йўл билан вужудга келтирилган вазиятда қуролли кучлар қўмондонлигининг бир қанча аъзоларини ўз томонига жалб этиш, амалда эса армияни бўлиб юбориш мумкин, деб мўлжаллаган эди.

А. Олиарт «яқинда тузилган сиёсий группа»нинг иши ҳам текширилмаётганлигини маълум қилди. Бу группа унинг аъзоларининг қўпорувчилик ишларини ниқоблаш мақсадида тузилган эди. ЭФЭ агентлигининг хабар беришича А. Олиарт бунда яқинда ташкил этилган «Испан бирдамлиги» ашаддий ўнг партияни назарда тутди. Мазкур партияга 1981 йилнинг 23 февралида муваффақиятсизликка учраган ҳарбий тўнтариш раҳбарларидан бири, ҳозир қамоқда ётган А. Тхеро Молина бошчилик қилди.

(ТАСС).

СПК АГЕНТЛИГИНИНГ ХАБАРИ

ПНОМПЕНЬ. (ТАСС). Таиланд ҳарбийлари Кампучия Халқ Республикаси билан чегарада кескинликни кучайтиришни давом эттирмоқдалар.

СПК Кампучия ахборот агентлигининг хабар беришича, Таиланд ҳарбий ҳаво кучларининг самолётлари 1 октябрдан 7 октябргача КХРнинг осмон чегарасини бир неча марта бузган, Таиланд ҳарбий кемалари эса республиканинг территориал сувларига юз мартадан кўпроқ бостириб кирган.

Айни вақтда Кампучиядаги Преахвихие, Бататамбанг, Сиемреап, Поусат ва Кохконг вилоятларининг чегара районлари Таиланд тўпларидан қаттиқ ўққа тутилди.

АҚШ ва НАТО агрессив блокининг бошқа мамлакатлари ҳарбий саноат комплекси «Шарқдан хавф» деган бўҳтон остида қурол-яроғларни кўпайтириш, Совет Иттифоқи устидан ҳарбий устунликка эришиш сиёсатини юргизмоқда.

Суратда: «Хорицонт» ҳафталиги (ГДР)да эълон қилинган «Хавфли кўзбўямачилик» деб аталган карикатура.

ТАСС фотохроникаси.

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

●БОНН. «Тинчлик манифести-82» деб аталган машҳур ҳужжатнинг муаллифлари ГФР жамоатчилигига мурожаат қилиб, қуролсизланиш учун, ҳалокатли қуролланиш пойгасига қарши курашга актив қўшилишга қатъий даъват этдилар. Франкфорд-Майнда эълон қилинган мурожаатда ГФР шаҳар ва қишлоқларида ядросиз зоналарни вужудга келтириш зарурлиги таъкидлаб ўтилади. Бу мурожаатга таникли жамоат арбоблари, шу жумладан пастор Мартин Ниmeller ва Бундесвернинг истеъфодаги генерал-майори Герд Бастиан имзо чекканлар. Бундай зоналар дейилади ҳужжатда, мамлакат аҳолисининг мустаҳкам тинчликка бўлган хоҳиш-иродасининг рамзи бўлиши лозим.

●ТОКИО. «Қанотли ракеталари бўлган Америка кемаларининг Япония портларига киришига йўл қўймаймиз!», «АҚШ билан милитаристик иттифоқ тугатилсин!» деган шиорлар остида Йокосукада жамоатчиликнинг оммавий намойишлари бўлиб ўтди. Бу намойишлар Япония тинчлик комитети ва мамлакатдаги бошқа демократик ташкилотларнинг даъвати билан ўтказилди. Намойишларнинг қатнашчилари Япония халқига мурожаат қилиб, Япония диёрида Пентагон ҳарбий кучларининг жойлаштирилишига қарши курашни кучайтиришга даъват этдилар, шунингдек Америка маъмуриятининг агрессив ядро стратегиясига қарши норозилик билдирилган баёнотни АҚШ президенти Рейган номига йўлладилар.

●НЬЮ-ЙОРК. Американинг Ливингстон шаҳрида (Луизиана штати) хлорли винил солинган яна 6 та цистерна портлаб кетди. У ерда икки ҳафтадан буён штат тарихида энг катта темир йўл ҳалокати натижасида юз берган ёнғин ҳамон давом этмоқда. Вагонлар составы рельсдан чиқиб кетиб, ёнғин юз берди. Поездда ғоят заҳарли химиявий моддалар солинган 43 та цистерна бор эди.

Ҳалокат юз берган район яқинида яшовчи 2,700 киши бу ердан кўчирилди. Маҳаллий маъмурлар бу кишилар қачон ўз уйларига қайтишлари мумкинлигини айтишдан бош тортмоқдалар. Ҳалокат юз бергандан кейин у ерлар заҳарли химиявий моддалар билан заҳарланди. Маъмурлар у ерда етиштирилган сабзавот ва мевалардан фойдаланиш мумкинмас, деб маҳаллий аҳолини огоҳлантирдилар.

●ТЕҲРОН. 6 кун давомида Теҳронда ёққан ёмғир миқдори қарийб ярим йиллик нормани ташкил этди. Эрон метеориология хизмати вакилларининг айтишича, бу мамлакат тарихида мисли кўрилмаган ҳолдир.

Қаттиқ ёғингарчилик Эроннинг шимолий, шимоли-ғарбий, марказий вилоятларида юз берди.

Ёмғир ва қор ёққанлиги сабабли бутун-бутун қишлоқларни сув босиб, уларни вайрон қилди. Теҳроннинг ўзидагина 500 та уй вайрон бўлди, аҳоли орасида қурбонлар бор. Қишлоқ хўжалигига катта зарар етди.

(ТАСС).

Редактор Н. НАСИМОВ.

Реклама ва эълонлар

М. Қориёқубов номидаги ўзбек давлат филармонияси

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

15, 16 ОКТЯБРЬ СОАТ 19.30 ДА

ЛИРИК ХОНАНДАЛАР ВА РАҚҚОСАЛАР ДАВРАСИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Бутуниттифоқ профессионал бадиий коллективлар кўриги— конкурси ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати

Ўзбек ашула ва рақс «ШОДЛИК» ансамблининг солистлари:

Фахриддин УМАРОВ, Ҳожиакбар ҲАМИДОВ, Бахтиёр ХОЛХЎЖАЕВ, Дилором ҚАЮМОВА, Новвотхон ЖЎРАЕВА, Карима ТОПИЛОВА, Райҳон АБДУЛЛАЕВА, Роза КАКУРИЕВА, Шоира ҒОЙИБНАЗАРОВА, Таваккал ТУРСУНОВА.

Ўзбек чолғу асбоблари ансамбли.

Программани Ўткир СИДДИҚОВ ОЛИБ БОРАДИ.

«ШОДЛИК» ансамблининг бадиий раҳбари ва бош балетмейстери—Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Қодир МЎМИНОВ.

Музика раҳбари—Исматулла РАҲМАТУЛЛАЕВ.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ КОНТОРАСИ

ОКТЯБРЬ ОЙИДА

СССР ТАШКИЛ ТОПГАНЛИГИНИНГ 60 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН ФИЛЬМЛАР

ТЕМАТИК КЎРИГИНИ ДАВОМ ЭТТИРАДИ

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ЭКРАНЛАРИДА ЭСТОНИЯ ССР ВА ТОЖИКИСТОН ССР КИНОСТУДИЯЛАРИДА ТАЙЁРЛАНГАН ФИЛЬМЛАРНИ КЎРИНГ.

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР

ЧИРЧИҚ ШАҲРИ, А. НАВОИЙ НОМЛИ КИНОТЕАТР

14/Хда—ШАМОЛДАГИ УЯ («Таллинфильм»).
15/Х да — ШАХСИЙ СОҚЧИ («Тожикфильм»).
16/Х да—ҚУРШОВ («Тожикфильм»).

ОЛМАЛИҚ ШАҲРИ, «ҚОСМОС» КИНОТЕАТРИ

15—16/Хда—ШАМОЛДАГИ УЯ («Таллинфильм»).
19—20/Х да—ЎРМОН ГУНАФШАСИ («Таллинфильм»).
22—24/Хда —«ҲАЛОК БЎЛГАН АЛЬПИНИСТ»даги МЕҲМОНХОНА. (Таллинфильм).

ЯНГИОБОД ШАҲРИ, «РАДУГА» КИНОТЕАТРИ

14/Хда—БИР ҲАЁТНИНГ ЎЗИ КАМ («Тожикфильм»).
15—16/Хда—ҚУРШОВ («Тожикфильм»).

ХРОНИКАЛ-ҲУЖЖАТЛИ ВА ИЛМИЙ-ОММАБОП ФИЛЬМЛАР:

ЧИРЧИҚ ШАҲРИ, А НАВОИЙ НОМЛИ КИНОТЕАТР

14, 15/Хда—ФРОНТДАН ОЛИСДА («Тожикфильм»).
19, 20/Хда — ДАЛАДА БИР ОЗ КУТИБ ТУР («Таллинфильм»).
21, 22/Хда—ТАЛЛИН ОСМОНИ УЗРА («Таллинфильм).

ЯНГИЙЎЛ ШАҲРИ, «ПОБЕДА» КИНОТЕАТРИ

14, 15/Хда—КИНО («Тожикфильм»).
19, 20/Хда—АВГУСТ ВА РЕВЕЛЯ («Таллинфильм»).
21, 22/Хда—БОШҚА ЗАМОНЛАР («Таллинфильм).

ОРЖОНИКИДЗЕ РАЙОНИ, «СОЮЗ» КИНОТЕАТРИ

14, 15/Хда —КИЧКИНА КУНДА АҒДАРГИЧ («Тожикфильм»).
18, 20/Хда —ПАЙДЕ («Таллинфильм»).
21, 22/Хда—СЕНИНГ НОМИНГ («Таллинфильм»).

ОҲАНГАРОН ШАҲРИ, «ВОСХОД» КИНОТЕАТРИ

14, 15/Хда—ЯХШИ БОЛАЛАР («Тожикфильм).
19, 20/Хда ДЎСТЛИК ДАРАХТИ («Таллинфильм»).
21, 22/Х да—ДАҚИҚА («Таллинфильм»).

ЯНГИОБОД ШАҲРИ, «РАДУГА» КИНОТЕАТРИ

14, 15/Хда—ИСФАРА («Тожикфильм»).
16, 17/Хда АФҒОНИСТОН: ИНҚИЛОБ ТОНГИ («Тожикфильм»).
18, 19/Хда—ОЛИСДАН КЕЛГАН АЁЛ («Тожикфильм»).
21, 22/Хда—ОШПАЗ ВА ҚЎШИҚЧИ («Тожикфильм»).

АНГРЕН ШАҲРИ, «ДРУЖБА» КИНОТЕАТРИ

20/Хда—ОЛИСДАН КЕЛГАН АЁЛ («Тожикфильм»).
23/Хда—ОШПАЗ ВА ҚЎШИҚЧИ («Тожикфильм»).

БЕКОБОД ШАҲРИ, «КОСМОС» КИНОТЕАТРИ

15, 16 Хда—ҚАЛБ АМРИ БИЛАН («Тожикфильм»).
18, 19/Хда—УЗОҚ УРУШДАГИ ҚИСҚА УЧРАШУВЛАР («Тожикфильм»).

БЕКОБОД ШАҲРИ, «ЮБИЛЕЙНИЙ» КИНОТЕАТРИ

17/Хда—ҚАЛБ АМРИ БИЛАН («Тожикфильм»).
20/Хда—УЗОҚ УРУШДАГИ ҚИСҚА УЧРАШУВЛАР («Тожикфильм»).

БЕКОБОД РАЙОНИ, «НОДИРА» КИНОТЕАТРИ

14, 15 Хда—ҚАЛБ АМРИ БИЛАН («Тожикфильм»).
22, 23/Х да —Узоқ урушдаги қисқа учрашувлар («Тожикфильм).
19, 20/Хда—ИНҚИЛОБ СОЛДАТИ («Таллинфильм»).
21, 22/Хда—УЙДА БЎЛИШНИ ХОҲЛАР ЭДИМ («Таллинфильм»).

ОЛМАЛИҚ ШАҲРИ, «ҚОСМОС» КИНОТЕАТРИ

14, 15/Хда—АРИҚЛАР ЕР ОСТИГА ЯШИРИНМОҚДА («Тожикфильм»).
19, 20/Хда—СЕКРЕТАРЛАР («Таллинфильм»).
21, 22/Хда—ФРЕДА КОГЕЛНИНГ ДУРДОНАСИ («Таллинфильм»).

АНГРЕН ШАҲРИ, «АНГРЕН» КИНОТЕАТРИ

14, 15Х/да—ҚУЁШ СУПАЧАСИДА («Тожикфильм»).
19, 20/Хда—СТРАТЕГИЯ ВА РЕЗЕРВЛАР («Таллинфильм»).
21, 22/Хда — Э. ТОЛЛЬ: ТОРТИШ КУЧИ («Таллинфильм»).

БЕКОБОД ШАҲРИ, «КОСМОС» КИНОТЕАТРИ

14, 15/Хда— ДОЙРАДАН БИР ҚАДАМ («Тожикфильм»).
19, 20/Хда —ҚОРДАГИ ИЗЛАР («Таллинфильм»).

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П, ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор ўринбосарлари—335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь—334808, 325353; секретариат—325750. БЎЛИМЛАР: хатлар ва оммавий ишлар; фельетонлар—334048, 325354; партия турмуши—325778; пропаганда—325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт—325749; қишлоқ хўжалиги—325647; адабиёт ва санъат—325767; совет қурилиши—325645; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; фан, маданият ва олий ўқув юртлари—325553; фотомухбир—325894.

Р. 06616 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64684. А. 1704.